

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čepovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrť strani din 500,—, 1/4 strani
din 250,—, 1/8 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Iz evropske — svetovna vojna!

Pozornost obrnjena v Afriko in Azijo

Dnevno se objavljajo poročila o večjih ter manjših bombnih napadih na Anglijo ter Nemčijo. Medsebojno bombno uničevanje je postalo v sedanji nestrpni dobi nekaj vsakdanjega, za kar se nikdo več prav ne zmeni. Nemško-angleški zračni dvoboj bi stopil zopet v ospredje zanimanja, ako bi se lotili Nemci

vpada na angleški otok od vseh strani po morju. Oči vsega sveta so bile že v minulem tednu uprte v Afriko in v vzhodno Azijo. V zadnjem času gre za Egipt in Sueški prekop v Afriki in za francosko Indokino ter angleško trdnjavo Singapur, katero po vsej pravici nazivajo angleški vzhodni Gibraltar.

Italijanska ofenziva proti Egiptu

Nemci so se najbrž uverili, da bo težko prisiliti z zračnimi bombami na Anglijo ogromni angleški imperij na kolena. Radi tega prepričanja so se vršila med velesilama tako zvane osi posvetovanja v Rimu in Berlinu. Domnevani zaključki teh posvetovanj dajo sklepati, da hočeta Nemčija ter Italija prijeti Anglijo iz druge strani, kjer ji bo mogoče lažje priti do živega in sicer v njenih obrežnih afriških kolonijah ter v območju afriške obale Sredozemskega morja.

Cilj italijanske ofenzive

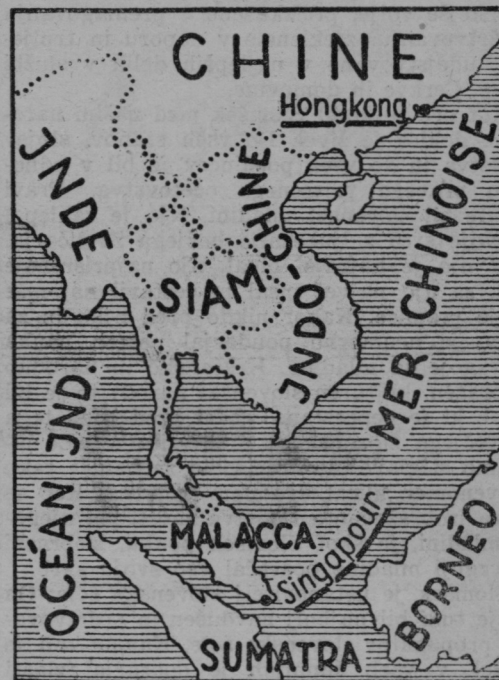
Cilj velike italijanske afriške ofenzive sta Egipt in Sueški prekop. Ako bi ta napad uspel, bi bilo angleško sredozemsko brodogevje v past, ker bi za primer te zmage angleško zapadno trdnjavo Gibraltar poskusili zavzeti Španci sami ali pa nemška armada, kateri bi dovolila Španija v ta namen prehod skozi njeno ozemlje.

Ako bi se posrečil italijanski udarec proti Sueškemu prekopu in bi se na kak način mogoče zrevolucioniral tudi ves arabski svet med Evfratom in Tigrisom na severu in Indijskim oceanom na jugu, se Španija seveda ne bi obo-

tavljala nastopiti odkrito kot nasprotnik angleškega imperija. Anglija bi namreč v primeru italijanske zmage bila v zelo nevarnem položaju, ker bi njeno brodogevje bilo zaprto v Sredozemskem morju in tukaj izpostavljeno neprestanim napadom sovražnega letalstva in podmornic, ne da bi mu mogle druge angleške pomorske sile priti na pomoč.

Ponesrečen angleški poskus

Anglija se dobro zaveda, da ji skušata Nemčija in Italija zadati smrtonosen sunek s pohodom na Egipt ter Suez in si je hotela v minulem tednu osigurati nemoteno zvezo s svojimi azijskimi kolonijami okrog Afrike za primer, če bi ji bil zaprt Sueški prekop. V minulem tednu so skušali Angleži s pomočjo francoskega generala De Gaulea zavzeti francoski Dakar, najvažnejšo točko na zapadnoafriški obali, ki je važno oporišče za letala, zaklonišče za vojno brodogevje in neobhodno potrebna postojanka na poti okoli Afrike, ki je postala v današnjem trenutku največjega pomena za angleški imperij. Toda ta poizkus se ni posrečil, ne ve se pa, če se ne bo ponovil.

Zemljevid ogrožene Indokine. Spodaj je angleška trdnjava Singapur

Trojna zvezna pogodba določa takojšnjo vojaško pomoč, če bi napadla zaveznike država, ki danes še ni udeležena v vojni ne v Evropi, ne v Aziji. Pogodba, katero so podpisali nemški zunanji minister Ribbentrop, italijanski zunanji minister grof Ciano in japonski veleposlanik v Nemčiji grof Kuruso, je sklenjena za dobo desetih let od dneva podpisa.

Pomen nove trozveze

Splošni sodbi svetovnega tiska pomeni najnovejša trozveza oživiljenje nekdanje protikomunistične zveze, a se ve v drugi obliki. Njen namen je preprečiti, da bi ameriške Združene države ali pa sovjetska Rusija mogli učinkovito pomagati Angliji v boju proti Nemčiji in Italiji. Japonska bi stopila po zgoraj omenjeni pogodbi v vojno ali bi skušala vezati čimveč vojnih sil Amerike in Rusije na Daljnem vzhodu, ako bi posegla ena od teh dveh velesil v sedanjo evropsko vojno. S tem naj bi bila preprečena učinkovita pomoč Amerike in Rusije Angliji. Brezdvomno bo pa trozveza privedla prej ali slej do tega, da se bo vojna razširila še na Daljni vzhod, na Tiho morje in s tera na ves svet.

Ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Hull je na vprašanje časnikarjev, kaj misli Amerika storiti z ozirom na trojno zvezo, izjavil, da so Združene države to zvezo že dolgo pričakovale, ker so te tri države že od leta 1937. skupno nastopale, zato se politika Združenih držav Severne Amerike ne bo v ničemer spremenila. Amerika bo šla svojo pot naprej po točno določenem načrtu, ne oziraje se na najnovejšo zvezo. — Rusija pa je še vedno zavita v skrivnostni molk.

Nevarno vojno ognjišče na Daljnem vzhodu

Kakor hitro je bila Francija na tleh in je obrnila hrbet Angliji, so začutili Japonci potrebo, da zaključijo nad tri leta trajajočo vojno s Kitajci, ki jih je finančno popolnoma izmzgala. V to svrhu hočejo imeti francosko Indokino, skozi katero nameravajo zavdati kitajskemu maršalu Čankajšku odločilni udarec.

Japonski pritisk na francoskega guvernerja

Japonci so začeli po zlomu Francije pritiskati na francoskega guvernerja Indokine in na Petainovo vlado, da se ugotovi japonskim zahtevam glede Indokine na miren način. Francoski guverner je pristal, kakor smo že zadnjič poročali, na to, da se dovoli japonski vojski prehod čez Indokino in se odstopijo Japoncem gotove točke kot vojaška oporišča. Kljub temu sporazumu pa je došlo do par ostrih spopadov med japonskimi in francoskimi četami že pri prekoračenju indokitajske meje, ker se Japonci niso držali dogovora. Po novjših poročilih pa se je ta krvava zadeva uredila na miren način v korist Japonske.

Nova vojna nevarnost na Daljnem vzhodu

Javna tajnost je, da se je zalagal kitajski maršal Čankajšek z vsemi vojnimi potrebščinami preko Indokine. Zasedba Indokine po Japoncih bi pomenila poraz za Kitajsko. Čankajšek je poslal proti japonskim četam, ki ga hočejo napasti preko Indokine, močno armado.

Po Japoncih zasedena Indokina bi pa bila največja nevarnost za angleško trdnjavo Singapur in holandsko Indijo ter za angleški dominijon Avstralijo. Toliče japonske premoči na Daljnem vzhodu in v Tišem oceanu ne moreta trpeti ne sovjetska Rusija in ne Združene države Severne Amerike. Vkorakanje Japoncev v Indokino je sprožilo najresnejšo novo vojno nevarnost na Daljnem vzhodu, ki bo v kratkem pretvorila evropsko vojno v — svetovno.

Vojaška trozveza: Nemčija-Italija-Japonska

Vočigled novi vojni nevarnosti na Daljnem vzhodu je bila v Berlinu dne 26. septembra sklenjena in 27. septembra slovesno podpisana vojaška trozveza: Nemčija-Italija-Japonska.

Šola če prava ni...

Pretekli teden se je 24. septembra kot na obletnico smrti velikega slovenskega škofa Antona Martina Slomškega na ukaz prosvetnega ministra dr. Antona Korošca proslavil po šolah Jugoslavije spomin tega izrednega moža, ki ga je božja Previdnost dala našemu narodu. Duhovni lik tega velikana po duhu in volji je zopet zažarel v novi svetlobi pred očmi naše mladine. Slomšek je s svojim zgledom najboljši propovednik one duhovnosti, brez katere ni ozdravljenja sedanjemu materializiranemu času. Ta duhovnost je izvirala iz globoke vere in ljubezni do Boga ter se razvijala v najiskrenejšo ljubezen do Cerkve, naroda in domovine. Kot moč najplemenitejših čustev je bil Slomšek hkrati moč najkrepkejše volje, preizkušene v premagovanju in žrtvovanju, zjeklenele v naporu in trpljenju, udejstvovane v najlepših delih v službi Boga, Cerkve in domovine.

Kot oče je hodil Slomšek med našim narodom, dokler je živel. Do vseh stanov, slojev ljudstva in do vseh poedincev je bil v odnosu pravega pristrčnega očetovstva. Pravi oče je bil slovenski mladini. Njo je zaklepal v svoje srce z ljubeznijo božjega Zveličarja, med njo je najrajši bival, njo najpristrčneje učil, za njo največ pisal in sestavil najlepše svoje pesmice. Kakor nikdo pred njim in za njim, je neumorno poudarjal pomen pouka in vzgoje za mladino. Krščansko in narodno izobražen, kulturno slovenski narod: to je bil ideal, ki je neprestano lebdel pred očmi tega največjega slovenskega prosvetitelja. »Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani!« tako je venomer klical svojemu ljudstvu. Ker se mora izobraževanje ljudstva začeti pri njegovi mladini, je škof Slomšek pouku, izobrazbi in vzgoji mladine posvečal vso svojo skrb.

Slomšek je ustanovitelj slovenske šole. On pa je tudi bil najbolj navdušen in požrtvovalen propagator slovenske šole. Kamor koli je prišel, v vseh župnijah je opozarjal zlasti starše na potrebo šole in na njihove dolžnosti do šole, čeprav bi bile v to svrhu potrebne velike žrtve. Šola, ki se je zanjo Slomšek tako vneto potegoval in katero je vsestransko podpiral, je krščanska in slovenska šola. To je tista šola, iz katere izhajajo dobri otroci svetne in nebeške domovine, otroci, ki se čutijo z veseljem doma ne samo v slovenski domovini, marveč tudi v končni nebeški. Slomšek je odklanjal šolo, ki vlada v njej duh lažnivega svobodoumja in prosvetljenstva. Zoprna mu je bila vsaka šola, kjer ni bil ves pouk in vsa vzgoja prešinjena z duhom krščanske resnice in pravčnosti. Znale so njegove ostre odklonilne besede: »Šola pa, če prava ni, je bolje, da je ni!«

Slomšek stoji med nami kot prvobornik za pravo šolo. Ako kdaj, je taka šola potrebna zlasti v sedanjem času, ki se smatra v vseh državah kot obdobje obnove ljudstva. Važno je to obdobje in odločilno za bodočnost naroda. Kdor nemarno pusti, da gre ta čas mimo njega, ali ostane trdovratno na starem potu, noče kreniti na boljše, marveč celo v slabše, tak drvi v prepad. In ni vsakomur dano, da bi se na dnu brez dna osvestil, kakor se sedaj osvešča Francija. Vodilni možje Francije pravilno uvidevajo, da nosi francoska brezverska državna šola velik del krivde na nesreči in katastrofi Francije, ker je vzgojila mladino v materialističnem duhu, v duhu uživanjaželjnosti brez vsakega smisla za žrtev polno ljubezen do naroda in domovine. Duh framasonstva in marksizma, ki je vladal v francoski šoli, ni samo protiverski in proticerkveni, marveč tudi protidomovinski, ker je duh sebičnega, vsakó domovinsko žrtev zavračajočega internacionalizma (mednarodnega brezdomovinstva).

Z razpustom framasonske lože in marksistično-komunistične stranke v Franciji so odstranjene tiste zle sile, ki so šolo in vobče

mladinsko vzgojo razkristjanile ter zakriville nesrečo francoskega naroda. Iz globine svoje nesreče kliče Francija po rešitvi, ki ji ne more priti od drugod, kot je prišla propadajočemu poganskemu svetu: od krščanstva. Z obnovo v krščanstvu pa je treba začeti pri otrokih. Znani lyonski nadškof kardinal dr. Gerlier je bil nedavno v Parizu, ki je v od nemške vojske zasedenem ozemlju. Ko je videl, v kakšnem stanju je Pariz, je govoril o nalogah vzgoje. Poudaril je, da mora nova Francija spoštovati svobodo verske vzgoje. V državnih šolah mora najti svoje mesto verouk, zasebne katoliške šole pa morajo dobiti pravico javnosti. Samo tako bo mogoče mladino boljše vzgojiti, kakor jo je vzgojila laična (Bogu, veri in Cerkvi odtujena) Francija.

Ugotovitev krivde, ki jo ima francoska šola pri nesrečnem porazu Francije v sedanjí vojni, ni po godu vesoljnemu liberalizmu, tudi slovenskemu ne. »Jutro« in »Slovenski narod« sta se radi te ugotovitve večkrat moč-

no razburila. Spričo tega se človek nehote spomni znane slovenske prislovice: »Če mački stopiš na rep, zamijavka.« Bolje in koristneje bi bilo, če bi slovenski liberalizem na razvalinah, ki jih je lažnivo svobodoumje pod vodstvom framasonstva in v kompaniji z marksističnim socializmom povzročilo v Franciji, zapelo spokornice, trkajoč se na prsi s trdim sklepom poboljšanja. Kakšnih znakov poboljšanja pa med našimi liberalci, ki imajo med učiteljstvom dosti pristašev in priganjačev, do sedaj, žal, ni bilo opaziti. V Franciji so odločilni činitelji že stopili na pot, ki vodi do zboljšanja. Zgrabili so zlo pri korenini: pri vzgoji učiteljstva. Vlada v Vichyju je zaprla »višja učiteljska« (višje pedagoške šole), ki so bila prava legla brezverstva in brezbožništva, ter hoče popolnoma preosnovati vzgojo učiteljstva. To je edino pravilna pot. Kakor so namreč učitelji vzgojeni, tako bodo tudi šolske otroke vzgojevali. Ni krščanske vzgoje otrok brez krščansko mislečega učiteljstva.

Po Jugoslaviji

Čudno nadzorstvo. Na Hrvatskem se vodi velika borba proti nepismenosti ljudstva. Ta akcija je dosegla že velike uspehe. Da bi zanimanje za to delo zajelo najširše sloje, se je »Seljačka sloga«, ljudska prosvetna organizacija, obrnila na šolsko upravo in na cerkveno vrhovno vodstvo, naj bi se o tem pečečem prosvetnem vprašanju priredili govori po šolah in cerkvah. Po šolah se bodo vršila predavanja 12. oktobra, v cerkvah pa pridige 13. oktobra. Kar se tiče govorov v cerkvi, je smatral dr. Krnjevič, glavni tajnik Hrvatske seljačke stranke, za primerno, v posebni okrožnici, objavljeni v »Seljačkem domu«, dati strankinim krajevnim organizacijam tole navodilo: »Kakor sem obveščen, bodo v okviru gibanja proti nepismenosti dne 12. listopa-

da po vseh šolah predavanja, dne 13. listopada pa pridige po vseh cerkvah. To je dobro, toda za vsak primer pa bo le potrebno, da seljački prvaki pazijo, če je vse, kar je bilo tamkaj rečeno, tudi v skladu s hrvatskim seljačkim gibanjem. Zaradi tega bi bilo najbolje, če bi se tisto, kar bo v cerkvi rečeno, takoj po službi božji pred cerkvijo zunaj javno pohvalilo, a ono, kar bi bilo po mišljenju naših ljudi pogrešno, takoj mirno popravilo.« Torej kontrola nad pridigami, prav tako čudna, kakor nepotrebna. Katoliška Cerkve je bila od nekdaj glavna pospeševalka ljudske prosvete ter ne potrebuje nobene pobude. Hrvatska duhovščina pa je toliko rodoljubna, da za svoje besede ne potrebuje nobene kontrole.

Novice iz domačih krajev

Podelitev župnije. Župnija Selnica ob Dravi je podeljena g. Ivanu Čoklu, tamošnjemu provizorju, ki bo inštaliran na rožnovensko nedeljo, dne 6. oktobra.

S hudo poškodovano hrbtenico oddan v bolnišnico. V Rutgersovi tovarni v Hočah pri Mariboru se je zrušil kup železniških pragov na 41 letnega delavca Alojza Hadnerja. 150 kg težak tram mu je padel na križ in mu je hudo poškodoval hrbtenico. Hadnerja so oddali v bolnišnico.

Padel s tovornega avtomobila in se ubil. Na vrhu na tovorni avtomobil naloženih zabojev je ležal kot spremljevalec 26 letni delavec Aleksander Černy. Tovorni avto je last tvrdke Franc Korošec iz Gornje Radgone. Na ovinku pri stražnici v Melah je padel Černy tako nesrečno z avtomobila na trdo cesto, da je priletel z glavo na kamen in si prebil lobanjo. Nezvestnega so oddali v soboško bolnišnico, kjer je umrl.

Mlinarjeva hčerkica utonila. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je padla v potok in utonila 11 mesečna mlinarjeva hčerkica Marija Marin. Našli so jo že mrtvo v jezu.

Nesreča pri mlatitvi. Letošnja mlatitev v Prekmurju je bila zelo nesrečna, kajti zahte-

vala je poleg več manjših nesreč tudi človeška življenja. Te dni pa se je v Beltincih spet ponesrečil 21 letni Tivadar Andrej iz Odranec, ki je bil zaposlen pri mlatilnici kot polagač. Po nesreči je namreč vtaknil desno roko v žrelo, ki mu jo je odtrgalo v zapestju.

Pri obiranju sadja našel smrt. Pred dnevi je 26 letni Čarni Aleksander iz Doline v Prekmurju splezal na drevo in obiral gospodarju jabolka. Pri delu pa se mu je pod nogami zlomila veja in je padel z drevesa. Padec je bil tako nesrečen, da je dobil hude notranje poškodbe in je na prevozu v soboško bolnišnico umrl.

Prometna nesreča. Pred dnevi se je vaje-nec Kerčmar Viljem iz Murske Sobote peljal z motornim kolesom in tako nesrečno padel, da si je izpahnil obe roki in se po glavi hudo potolkel. — Na cesti v bližini Murske Sobote je pred dnevi prišlo do karambola. Neki mlajši kolesar je brezskrbno vozil po cesti in po nepazljivosti zavozil v mimo vozečega motorista, ki je radi sunka padel in dobil občutne poškodbe, dočim je kolesar radi duhaprisotnosti motorista ostal nepoškodovan.

Nagrobnik ubil 9 letno deklico. V Frankolovem je čistila na pokopališču nagrobni kamen svoje stare matere Ljudmila Ulipi, devetletna hčerkica posestnika in župana v Bukovju nad Frankolovim. 200 kg težki kamen se je zvrnil pri čiščenju na deklico in jo je tako hudo poškodoval na glavi, da je revica umrla med prevozom v celjsko bolnišnico.

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Povožen od tovornega avtomobila. Na cesti Mežica-Dravograd je povozil tovorni avto 28 letnega predelavca Radoslava Tomoviča. Poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Slovenjgradec z zlomljenimi rebri, lopatico in s hujšimi poškodbami na glavi.

Nesreča s koso. Alojzij Muhič, 16 letni rejenec, je kosil pri Sv. Ani v Slov. goricah za tamošnjega organista. Neki dečko mu je po neprevidnosti s koso razrezal desno nogo ter mu celo presekalo obe kiti.

Strašna nesreča je terjala življenje. Okrog osmih zvečer sta se vozila 18 letni Drev Slavko iz Drešinje vasi pri Petrovčah in 20 letni Milan Frankovič iz Brega, župnije Polzela, oba avtomehaniška učenca v Celju, s starim, že skoraj odsluženim motorjem preko polzelskega mostu proti Parižljam. Ker sta imela le žepno baterijo, nista mogla v nagli vožnji opaziti nasproti prihajajočega voza. Zaslišal se je silni tresk, ki je terjal življenje. Oje od voza je skozi predrlo prsni koš vozaču Drevu. Frankovič, ki je sedel zadaj, pa je dobil hud pretres možganov. Konj je prestrašen z ojesom vred zbežal. Takoj so bili na kraju nesreče duhovnik, zdravnik in orožništvo. Drev je po kakih 20 minutah izdihnil, Frankovič pa so nezvestnega odpeljali na dom. Ta kraj je terjal že več nesreč, vendar je tukaj glavna krivda na motoristih in voznikih, ki vozijo brez luči. Ljudje božji, luč ponoči na vozilu ni za parado, ampak je potrebna v izogib nesrečam!

Avtomobil smrtno pevožil mestnega reveža. Ernest Pust, 54 letni bivši nosač in mestni revež celjske občine, se je vračal vinjen zvečer v zavetišče. Na Ložnici se je usedel na sredi državne ceste. Iz Celja je pripeljal avtobus iz Vranskega, od nasprotne strani pa tovorni avto. Radi teme šofer tovornega avtomobila Pusta ni videl in je peljal s težko naloženim avtomobilom preko njegovega trebuha, da so mu izstopila čreva, obenem mu je zlomilo roke, noge in je dobil še poškodbe na glavi. Revež je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

Radi iztirenja vlaka izteklo devet vagonov nafte. Med postajama Brežice in Dobova je iztiril v soboto, 28. septembra, zvečer tovorni vlak, ki je vozil cisterne romunske nafte za Italijo. Pri eni cisterni se je zlomila vozna os tako, da se je prevrnila in je nato iztirilo devet vagonov in se prevrnilo. Iz teh vozov se je razlila nafta po nasipu in bližnjih njivah. Domačini so prihiteli na kraj nesreče in so začeli petrolej odnašati v raznih posodah domov. Nesreča ni zahtevala nobene človeške žrtve, pač pa znaša škoda nad en milijon dinarjev. Nekaj časa se je vršil promet s prestopanjem.

Vrtnar smrtna žrtev prometne nesreče. V podvozu pri hotelu »Pošta« v Celju je pritis-

nil tovorni avto ob zid 62 letnega vrtnarja Andreja Medveda iz Nove vasi pri Celju. Ponesrečenec, kateremu je počilo črevo, je umrl na posledicah poškodbe v celjski bolnišnici.

Trčenje motociklista s tovornim avtomobilom. V Ljubljani sta trčila na križišču na Aleksandrovi cesti 24 letni inž. Ivan Zalokar na motociklu in tovorni avto, last Združenih opekarn. Tovorni avto je zagrabil inženirja z motornim kolesom vred, ga vlekel nekaj časa s seboj, nakar ga je vrglo preko ceste do parka pred Trubarjevim spomenikom, kjer je obležal nezavesten in ves v krvi. Po prepeljavi v bolnišnico je bil poškodovan takoj operiran in so zdravniki ugotovili, da mu lobanja ni počila in da se pri padcu ni smrtno nevarno poškodoval.

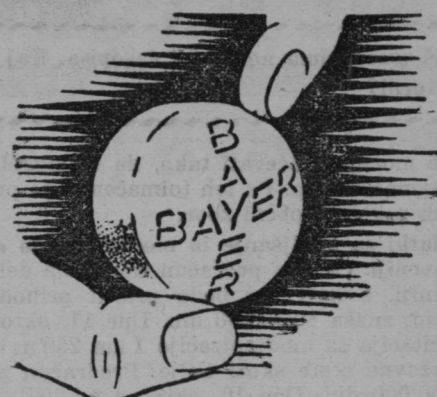
Vrtnarjev otrok utonil. Ob Večni poti v Ljubljani ima velik vrt vrtnar Herzmansky. Temu je padla po nesrečnem naključju v z vođo napolnjeni vodnjak dveletna hčerka Marjetica in utonila. Ves trud reševalcev, da bi obudili otroka k življenju, je bil brezuspešen.

Smrtna nesreča radi vožnje dveh na enem kolesu. Večja družba kmečkih fantov in deklet se je vračala iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah na kolesih proti domu. 23 letni Avguštin Fabjan je vzel na kolo svojo sestro Albino. Ko so pripeljali v temi do ovinka pod Ajdovcem na cesti Podlipa-Dobrnič, je udarilo Fabjanovo kolo ob debel kamen ob kraju ceste. Fabjanovo, katera je sedela spredaj, je vrglo preko krmila in cestnega roba, da je priletela na pot in obležala mrtva s prebito lobanjo. Bratu Avguštinu se ni zgodilo nič hudega.

Očeta dveh nedoletnih otrok doletela smrtna nesreča. Na Jesenicah je doletela smrtna nesreča v kotlarni Kranjske industrijske družbe delavca Janeza Repinca iz občine Bohinjska Bistrica. Med prevozom v bolnišnico je Repinc umrl radi močnega udarca nakladalnega hloda na prsni koš. Smrtno ponesrečeni je oče dveh nedoletnih otrok.

40 letnica božjepotne cerkve na Brezjah. Na rožnovensko nedeljo, dne 6. oktobra, bo preteklo 40 let, kar je bila posvečena nova cerkev pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Proslava štiridesetnice bo pričela že v soboto, 5. oktobra, s slovesnimi Marijinimi litanijami in rimsko procesijo. V nedeljo bodo službe božje od štirih zjutraj naprej. Slavnostni govor in slovesno sv. mašo bo daroval ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Ptuj dobil zopet prejšnjega župana. Kakor znano, se je odpovedal svojčas županskemu mestu v Ptuj g. dr. Alojzij Remec. Po ostavki njegovega naslednika dr. Breznika je vodil

Usakdo ve
da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripí in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z „Bayer“-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez „Bayer“-jevega križa, ni!

Opis: reg. pod 9. br. 7257 od 23. marta 1940.

županske posle podžupan Ivan Cvikl. Sedaj je postavila banska uprava zopet dr. Remca za župana.

Občni zbor društva organistov za lavantinsko škofijo se je vršil dne 25. septembra v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 v Mariboru. Občni zbor je vodil predsednik društva g. Avgust Ulaga, organist pri Sv. Juriju ob Taboru, kateri je v uvodu podal obširno poročilo o delu društva. Za njim so podali svoje poročilo tajnik in blagajnik. Po razčiščenju nekaterih stanovskih vprašanj, tičočih se položaja organistov, se je izvolil za bodoče poslovno leto stari odbor z g. Ulagom kot predsednikom, tajnik je g. Rizmal Franjo, organist v Žalcu, blagajnik pa g. Jarh Franjo, organist v Petrovčah. Za okraj Ptuj sta prišla v odbor gg. Petek, organist v Ptuj, in Furlan, organist v Hočah pri Mariboru. Ob koncu je spregovoril še ravnatelj orglarske šole v Mariboru g. Janko Gašparič, kateri je raztolmačil organistom nekaj stanovskih vprašanj, poudarjajoč, da bi naj organist znal še kakšno obrt, da bi laže živel, kajti farani in župnik

Tajinstveni jezik. Jezik, ki nima nič pismeno zabeleženega in ki ga jezikoslovci skoraj ne poznajo, govorijo v dveh majhnih državah, Hun-ci in Nagarju, ob severozapadni meji Kašmirja v osrednji Afriki. Obe gorski ljudstvi, ki tu živita, pripadata istemu plemenu in govorita isti jezik z narečnimi razlikami. Vsaka teh držav ima kakšnih 13.000 prebivalcev, ki se prištevajo k Mohamedovi veri in živijo zelo preprosto, zdravo življenje. Jezikoslovci pravi, da ni njiju jezik soroden nobenemu izmed znanih jezikov, niti indogermanskim, niti semitskim, niti mongolskim. Njegov izvor je neznan, vendar pa domnevajo, da predstavlja zadnji ostank nekakšnega predgodovinskega jezika, ki so ga v severni Indiji govorili, preden so Arjci v

Junak divjine

Ameriški roman

*

12

»Ali mislite, da pri meni ne bi bili varni? Pri starem Garnettu? Šest let sem služil v devetem konjeniškem polku. O, to so bili lepi časi! Dan za dnem smo želi zmage. In veste, kdo je bil naš poveljnik? Slavni Roosevelt! Tri sto...«

Po vojaško je hotel zakleti, a se je še pravočasno spomnil, da ga poslušajo nežna ušesa, ki ne prenesejo surovih besed. Požrl je kletev, ponudil dami roko in jo peljal v gostilno.

Ko se neki pivec ni dovolj hitro umaknil, ga je z levim komolcem krepko sunil pod rebra.

»Oprostite!« je rekla dama covboju, čeprav ni bila kriva.

Mož je hotel ljubeznivo odgovoriti, a je v zmedenosti zagodel nerazumljive besede. Zardel je, snel klobuk in se priklonil.

Tudi ostali možje so sneli klobuke in so nekam spoštljivo strmeli za damo, dokler ob Garnettovi strani ni izginila v gostilni.

7.

Ko je Roger Asplet vstopil v Garnettovo gostilniško sobo, je tam bilo že zelo živahno. Pri eni mizi so kockali,

pri drugi pa so se covboji in živinorejci prepirali med seboj. Može, ki so sedeli za mizo, pri kateri se je ustavil Roger, so bili zlatokopi. Asplet se je takoj zanimal za njihov poklic. Ko so mu povedali, da so zlatokopi, se je zasmeljal, rekoč:

»Ljudje božji, v Nevadi vendar ni več zlata! Pred kakimi petdesetimi, šestdesetimi leti ga je bilo še v izobilju. A sedaj!...«

»Toda v Kaliforniji je,« je odvrnil eden izmed mož. Asplet tudi tega ni verjel. Eden izmed zlatokopov ga je pogledal postrani in vprašal:

»Ali ste morda v teh krajih doma, da tako dobro veste?«

»Ne, pri Sv. Tomažu živim. Zdaj sem pa prišel iz New Yorka.«

»Iz New Yorka!« so se vsi smeje začudili, kakor da bi hoteli reči: »Z lune!«

Eden izmed njih pa je pripomnil:

»Če ste z Vzhoda, potem ne morete vedeti, ali tu je zlato ali ga ni! Časopisi le neumno čvekarijo o Kaliforniji. Pišejo o Beachovih velikih vrtovih in milijarderjih, o bajnih vsotah, ki jih plačujejo tuji v Los Angelesu za stavbišča, o palačah filmskih igralcev in igralk v Hollywoodu... Kakor da bi to bila Kalifornija! Jezdite enkrat kakih sto kilometrov proti Valleyi, puščavi vseh puščav, potem boste vedeli, kaj je Kalifornija in kaj je bila!«

Vaš сосед nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

ga ne morejo plačevati tako, da bi mogel živeti samo od tega. Po teh tolmačenjih je predsednik zaključil občni zbor.

Izdatki za zboljšanje in modernizacijo cest v Sloveniji. Celotni proračun za cestna dela v Sloveniji, s katerimi bodo pričeli prihodnjo pomlad, znaša 8.813.000 din. Dne 11. oktobra bo licitacija za modernizacijo 1 km 250 m dolge državne ceste skozi Celje. Predračun znaša 950.000 din. Dne 10. oktobra bo licitacija za dobavo malih granitnih kock za tlakovanje. Ti izdatki so predvideni na 840.700 din. Pri Vranskem bo zboljšana cesta v dolžini 1250 metrov in znaša predračun 933.900 din. Ostale vsote iz zgoraj omenjenega izdatka odpadajo na Kranjsko.

Stražnik ustrelil podivjanega vola. Iz Rebeškovega hleva pri restavraciji »Pošta« v Celju je ušel debelo pisan vol, ko so ga hoteli odgnati v klavnico. Vol je zdivjal na ulicah in se zatekel na Sotinovo lesno skladišče, kjer je poškodoval nekega delavca. Ker vola nikakor niso mogli ukrotiti in prijeti, je oddal nanj stražnik tri strele, nakar so ga zaklali.

Primarij dr. Černič zopet redno ordinira v sanatoriju Maribor. 1344

Požari

V Sitežu pri Stopercih v rogaškem okraju je zgorela posestniku Francu Ftiču 20.000 din vredna stanovanjska hiša.

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu v Slanči vasi sta zgorela posestniku Jožefu Zdravcu hlev in skedenj. S poslopji je uničenih 14 voz sena ter otave, 10 voz slame, mlatilnica in stroj za vejanje žita. Škode je nad 50.000 din.

»Slov. gospodar« je poročal o požarih pri inž. Jezovniku v Arji vasi pri Petrovčah, pri posestniku Repinšku v Levcu in na graščini v Zalogu pri Petrovčah. Koj za zaloškim požarom se je vnel kozolec posestnika Maksa Goveka v Kasazah pri Petrovčah. Kozolec je pogorel kljub po-

moči gasilcev, ker je izbruhnil ogenj na vrhu notranjega kozolca. V kozolcu je zgorelo mnogo sena ter poljedelskega orodja. Sreča je bila, da ni bilo vetra, ker sicer bi se bila nesreča razmahnila še na sosednja poslopja. V vseh zgoraj navedenih požarnih primerih gre za požig, ker so pri Govekovih požigalca celo videli, a je ušel še pravočasno v bližnji gozd in odnesel s seboj ročno torbico s 170 din. Požigalec pa še ni miroval. Ko so se zjutraj gasilci iz Arje vasi vračali okrog štirih domov, so opazili, da se v nenačakano posestnika Ivana Razborška, p. d. štrikarja v Arji vasi. Požigalec je polil ob kozolcu sloneče fižole, prekle in na njih viseči fižol z bencinom in ga zažgal. Opazili so ga fantje iz Arje vasi ter pohiteli za njim, požigalec pa je pobegnil na kolesu. Ogenj so kmalu pogasili. Če bi ne bili gasilci iz Arje vasi pravočasno opazili ognja, bi bil tudi ta kozolec pogorel. Prebivalstvo je zaradi teh požarov zelo razburjeno in živi v stalnem strahu.

Na Gmajni je zgorela hiša posestnika Antona Pajerja. Hiša je zgorela do tal in znaša škoda 30.000 din.

KMETJE IN OBRATNIKI!

V današnjem težkem času potrebujete mnogo znanja in strokovne izobrazbe.

Temeljito znanje in strokovno izobrazbo Vam nudi

DOPIŠNA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI

Kongresni trg 16/II.

ki Vam pošilja na dom svoja predavanja. Poleg gospodarskih, trgovskih in drugih praktičnih znanosti se lahko naučite doma tudi tujih jezikov (nemščine, italijanščine itd.).

Vpiše se lahko vsakdo.

Pišite po pojasnila, ki jih dobite brezplačno! 1416

V Subotincih pri Sv. Marku niže Ptuja se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnice Marjete Lah. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko hišo. Gasilci so rešili živino in en del hišne opreme. Plameni so preskočili še na poslopja sosedu Marije Voršič, ki so zgorela. Zgorela je tudi spravljena krma in razno orodje. Škoda znaša 50.000 din. Ogenj se je pojavil na skednju posestnice Lah, kjer se je igral petletni sinček z vžigalicami in je vtaknil gorečo šibico v kup slame.

Žepar izmaknil živinskemu trgovcu 21.000 din. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu je izmaknil žepar Stanku Semenčiču, živinskemu trgovcu iz Kamnice pri Mariboru, 21.000 din, katere je imel v listnici v zadnjem hlačnem žepu. Trgovec ne ve, ali je denar izgubil, ali pa mu je bil ukraden. Najbolj verjetno je slednje.

Kaznjena pobegnila. Iz mariborske kaznilnice sta pobegnili nevaren vlomilec Ludovik Kolman, star 34 let in doma iz Lesc na Gorenjskem, in

Advokat

PETROVIČ IGNAC

vljudno naznanja, da je odprl odvetniško pisarno v MARENBERGU. 1413

njegov tovariš, 32 letni Stanko Zupanc iz Zaloga pri Komendi. Prvi je bil obsojen na štiri, drugi na tri in pol leta. Kaznjenca sta ušla v jetniški obleki.

Hitro pojasnjena tatvina. Dne 23. septembra je Pušenjak Alojz, posestnik na Kamenščaku pri Ljutomeru, opazil, da je imel v hiši med časom, ko je bil on odsoten, nepovabljenega gosta. Vlomilje mu je bilo v omaro, iz katere je tat odnesel 950 din. Jasno je, da je moral biti vlomilec tak človek, ki so mu bile razmere znane, in so ga hitro prišli.

Izsleden tat konjske vprege. Franc Ocepek, 24 letni mesarski pomočnik, je ponujal konjsko prsno vprego sedlarju Martinu Rakifu na Teharjih pri Celju za 400 din. Fanta so orožniki prišli in dognali, da prodaja Ocepek konjsko opremo, katere je izginila 13. septembra mesarju in gostilničarju Ivanu Jagodiču v Slov. Bistrici. 1500 din vredno konjsko opremo so vrnil lastniku, Ocepka pa so izročili sodišču.

Smrtonosni zaboljaj z nožem. V kuhinji Kovačičeve gostilne v Sp. Sušici na Bizeljskem sta bila ponoči Mihael Sokler, 29 letni brezposelni trgovski pomočnik, in pa neki Rajterič. Oba sta se nekaj prepirala, nakar je Sokler Rajteriča še udaril. Nato sta oba odšla. Zunaj pa je Rajterič Soklerja zabodel z nožem v hrbet. Drugo jutro so ga našli mrtvega ob plotu. Sokler se je šele pred enim mesecem vrnil iz zaporov, kjer je prebival pet mesecev zaradi tatvine.

Vlomilca sta se sama porinila v roke pravice. Na postaji Medno sta stopila na vlak dva mlada neznanca z namenom, da se peljeta do Tržiča. Sedla sta v kot in sta se pogovarjala o vlomih in razpredala nove vlomilske načrte. Iz nasprotnega kota vagona ju je poslušal detektiv, ki je poklical v Škofji Loki orožnike in ti so prišli nepredvidna ptička ter ju uklenili. Aretirana sta 21 letni čevljar Matevž Avsenik in prav toliko stari Franc Poženel. Oba sta že od oblasti dolgo zasledovana vlomilca, ki sta bila na delu po ljubljanski okolici in po Gorenjskem.

Precejšen vlomilski plen. Blizu škofje Loke je bilo v noči vlomljeno v hišo bivšega trgovca Kovača Franca. Nočni vlomilci so odnesli Kovačevemu zetu Erjavcu 33.000 din gotovine in celo zalogo špecerije.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Bukovžir

zrelo, odpadlo blago, kupujem v vagonih pošiljkah franco vagon nakladalna postaja. — Ponudbe na

Reklam Rozman, Ljubljana, Pržakova 8/I. 1403

»Vem, možje, vem!« je z visokega odgovoril Asplet. »Toda če se ne varam, smo zdaj v Nevadi, ne pa v Kaliforniji.«

Možje se že niso zmenili zanj. Igralce so opazovali in si pomenljivo namigovali. Le tuintam je kateri kradoma pogledal Rogerja, ki se je od vseh drugih ločil po lepi obleki. Imel je svileni srajco, svetle usnjate hlače in lepe jahalne škornje z mehiškimi ostrogami. Vsi drugi so nosili preprosto obleko, ki bi se mogla imenovati narodna noša: ponošene, s strelji preluknjane širokokrajne klobuke, usnjate srajce in hlače. Za te može je pomenila Nevada s svojimi mrkimi pragozdovi in rdečimi skalnatimi vrhovi raj, iz katerega jih ni mogla pregnati nobena nevarnost. Drugi pa so se vrgli na iskanje zlata in so vse življenje posvetili temu poslu.

Igralci, ki so sedeli pri sosedni mizi, so se tako glasno pogovarjali, da drugi glasovi sploh niso prišli do veljave. Večji del so bili Mehikanci; imeli so pisane suknje in čudno oblikovane klobuke. Eden izmed njih je imel pri sebi težko, s srebrom obito sedlo in pisano odejo.

Ko so si covboji in zlatokopi že dodobra ogledali igralce, so se spet začeli zanimati za tujca. Izjava, da v Kaliforniji ni več zlata, jim je še vedno vrtala po glavah.

»Puščava,« je začel neki starec in si je pogladil dolgo belo brado, »je dežela zase. Človek ne sme govoriti o tem, česar ne pozna.«

Zlatokopi niso natančno ločili Nevade od Kalifornije. Daljava ni velika. Saj je nevadska višava samo nadaljevanje kalifornijske. Star zlatokop je pripovedoval o bajnih najdiščih zlata v tistih časih, ko je bil mlad in so se velike trupe zlatokopov razile po Kaliforniji.

»In kdor v Kaliforniji ni našel zlata, ga je gotovo našel v Idahobi. V mladosti sem dolga leta pral zlato v Montani in če ne bi bilo gostiln ter igralnic, bi danes v New Yorku imel hiše. Verujte mi! Sicer pa sem prepričan, da bomo tudi zdaj našli zlato, čeprav svet trdi, da ga ni. Le ne dajmo se zbegati!«

Starec je debelo pljunil in si drugič prižgal pipo.

Zdaj se je oglašil mož srednjih let, suhega, bledega obraza in velikih, sanjavih oči.

»In četudi ne bomo našli toliko zlata, da bi obogatili, toliko pa gotovo, da se bomo mogli preživeti. Pred leti sem bil v Avstraliji. Tam so cela mesta zidana na zlate žile. Ljudje nevede hodijo po zlatu. Toda kaj Avstralija!«

Obrnil se je k Rogerju in nadaljeval:

»Nevada je najlepša dežela sveta. To rečem jaz, ki jo že trideset let poznam. Te gore, ti prepadi, te doline! In gozdovi, vrtovi, travniki! Raj na zemlji, pravi raj! Kako bogastvo! Kaka sreča za tistega, ki se tu lahko naseli!«

Roger je pozorno pogledal navdušenega moža in odvrnil:

tretjem tisočletju pred našim štetjem vdrli preko gorskih velikánov v Indijo. Ta jezik, ki ga govori nekaj več nego 25.000 ljudi, se je v samoti divjih gora ohranil sredi morja indo-iranskih in drugih jezikov.

Kaj bo leta 2000? Ne-ki profesor si je izmislil, da bi vprašal ameriške državljane, katerih 12 stvari bo po njihovem mnenju človek skušal doseči v prihodnjih 100 letih. Na svoje vprašanje je dobil nešteto odgovorov, ki jih je spravil na 12 sledečih točk: 1. Podaljšanje človeškega življenja na 100 let. — 2. Hitra in popolna ozdravitev raka in revmatizma. — 3. Sredstvo za popolno izločitev vsake telesne bolečine. — 4. Možnost obleteti zemljo v 24 urah brez vsake nevarnosti. — 5. Prena-

Dve veliki deli

(Poročilo od Velike Nedelje)

Če bo šlo vse po sreči, nam bo za Vse svetnike zasvetila elektrika. Prva dela so v naj-lépšem teku. Blizu železniške postaje že stavi-jo transformator, na vseh koncih in krajih kopljejo jame in stavijo drogeve za krajevno omrežje, tudi »Fala«, ki bo dala tok, je že začela z odcepom od glavnega voda do trans-formatorja. Hišni posestniki že pridno dajejo svoje deleže za omrežje in sklepajo pogodbe z elektrotehniki za hišno napeljavo, v neka-terih hišah se že sliši pridno klepanje in na-bijanje ter vrtanje. Slišimo, da se vodijo po-gajanja tudi za napeljavo elektrike v župno cerkev. Tu so mnjenja deljena. Nekateri bi se radi zadovoljili z najpriprostejšo napeljavo, drugi spet svetujejo, da se napravi kaj po-štenega in lepega, kot se pač spodobi za hišo božjo, posebno v fari, ki je pred štirimi leti praznovala že 700 letnico obstoja. Upamo, da bodo zmagali oni, ki žele lepše in večje nape-ljave. Če se že enkrat nekaj dela, je bolje in ceneje, da se takrat temeljito naredi, kot pa pozneje še enkrat flikari.

Kdor je bil priča dolgotrajnih pogajanj in naporov, da se je vsa stvar spravila z mrtve točke in postala zdaj dejstvo, ta zna ceniti trud, vztrajnost in nepopustljivost nekaterih mož, katerih število je zelo pičlo, ki so šli z vso prav trmasto doslednostjo vedno samo naprej. Le tako se da kaj doseči. Da so bili tudi tukaj majhni ljudje, ki so do zadnjega dvomili v uspeh ali se celo zoperstavljali in delo ovirali, je umevno.

Še neko drugo večje delo se bo končalo le-tos pri nas. Kateri avtovoznik ne pozna tako zvanega zloglasnega mihovskega klanca? Ko-likokrat so pozimi obstajali avtomobili, po-sebno tovorni, pod klancem, ki je bil vedno, vsaj pozimi, ali blaten ali zmrznjen! Tudi v tem primeru se je posrečilo vztrajnosti in od-ločnosti nekaterih mož, da je naš minister dr. Miha Krek dovolil potrebni kredit za znižanje klanca. Delo se je začelo že lani pozimi, pa je skozi več zimskih mesecev počivalo zaradi silnega mraza, spomladi je zopet vse oživel, toda prestopano deževje je delalo velike teža-

Angleška letalska skupina, ki je sestrelila v enem dnevu 37 nasprotnih letal. Tudi Nemci imajo sku-pine, ki se ponajajo s sličnimi uspehi

šanje elektrike brez žice in brez zgube. — 6. Proizvajanje na debelo od-dajnih in prejemnih ra-dijskih aparatov v veli-kosti žepne ure. — 7. Pre-važanje medzvezdnih le-tal na luno. — 8. Proiz-vajanje umetne, toda po-polne sončne svetlobe. — 9. Pospeševanje čisto kemične hrane. — 10. Ohranitev ženske lepote do visoke starosti. — 11. Barvna in reliefna kinogledališča. — 12. Iz-najdba, s katero bo mo-goče po mili volji delati vreme, lepo ali slabo.

Večna mladost. Ro-munski zdravniki se ba-vijo ta čas z neko Ma-rijo Antonescu, ki ute-gne po vsej priliki za-senčiti znamenito večno mlado Nino de Lenclos. Marija Antonescu je prava podoba večne mla-dosti. Vsakdo, ki jo vi-di in je ne pozna, jo ce-

»Da, v Nevadi so rodovitni kraji. Na primer Raj-ski dol.«

»Rajski dol!« je ponovil mož. »Slišal sem že o njem, videl pa ga nisem.«

»Rajski dol je moja lastnina!« je samozavestno de-jal Roger.

Tišina. Može so od začudenja utihnili. Z nekim svetim spoštovanjem so strmeli v Rogerja. Rajski dol je bila pravljica zemlja. Nihče ga še ni videl, toda pri vsakem taborskem ognju se je govorilo o njem.

»Ali ste res vi lastnik Rajskega dola?« je vprašal Garnett, ki je v tem trenutku vstopil, da bi povprašal po željah gostov.

»Resnično,« je ponosno prikimal Roger in je uživa-l v splošnem začudenju.

»Toda po krivici!« se je nenadoma zaslišal oster glas. »Rajski dol ni vaš!«

Navzoči so osupnili in pogledali proti vratom sosedne sobe. Na pragu je stal Erik. Prej je bil zadremal, toda Rogerjev glas ga je vzbudil. Zdaj je stal med vrati in mirno zrl v Rogerja. Na ustnicah mu je poigral rahel smehljaj.

Asplet je zadušil jezo, ki se je vzbudila v njem, in se je z ogorčenjem obrnil proti mladeniču, kakor da bi bil doživel hudo žalitev.

»Kaj veste vi o tem?« je izzivalno vprašal. Zdelo se je, da naravnost išče priliko za spopad z Erikom.

»Kaj vem?« je odvrnil Erik. »Nimam vzroka, da bi to prikrival pred temi možmi, in sicer tem manj, ker me izzivate. Enkrat sem vam že vse povedal. Čemu hočete spet slišati? Ali morda imate slab spomin in ste pozabili na tisti razgovor? Če je tako, čujte še enkrat: oba dobro veva, da je bil neki Linscott postavil mejnike v Rajskem dolu in je bil celo zgradil poslopje ob potoku. Ta mož je bil v vsem zadržan državnim postavam in je posestvo gotovo dal tudi vknjižiti.«

Roger se je zaničljivo zasmel.

»Priatelj, vaše besede so kakor gradovi v zraku: brez podlage. Tudi jaz bi bil moral opaziti tiste mejnike, o katerih govorite. A jaz jih nisem videl pa tudi moji covboji jih niso bili opazili. Kar pa se tiče stavb, ste najbrž videli moje hleve in začeta gospodarska poslopja. Zdi se mi, da ste nekoliko kratkovidni! Če pa je posestvo vknjiženo, potem bi se bili že javili dediči, ali ne? Vse to so samo bajke, da bi odvrnili pozornost na slab vtis, ki ste ga zapustili, ko ste tako strahopetno napadli moje covboje! Zdi se mi, da samo za to gre.«

Može so napeto opazovali Erika, ki se je počasi vzravnal. Njegove oči so se hladno svetlikale. Roger v veliki vnemi ni opazil, da je stopila medtem v sobo mlada dama. Tudi Erik jo je šele tedaj zagledal, ko je živahno spregovorila:

»Gospod Asplet, prehitro se veselite zmage! A zdaj ste vsaj pokazali svoje karte!«

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

ve in nove stroške. Zdaj se bliža koncu in upamo, da bomo vsaj čez kak mesec, če bo ostalo vreme ugodno, vozili po na novo ure-jeni cesti. Marsikateri dinar je zaslužilo naše ljudstvo, ki je res že dolgo, dolgo čakalo na kakšno javno delo, dokler niso prišli možje, ki so prešli od besed do dejanj. Naj jim bo izrečena zahvala za ves trud in razumevanje!

Po svetu

Obnova po naukih evangelija. V Švici se sedaj — kakor tudi v drugih državah — mno-go ugiba o novih potih, po katerih je treba kreniti, da se reši ljudstvo in država. Švicar-ska osrednja vlada je na stališču, da se je treba vrniti na tista pota, ki jih je začrtal Kristusov evangelij. Spas je v evangelijskih naukih in zapovedih, zlasti v Kristusovi zapo-

vedi ljubezni, ki jo je treba dejansko izvrševati, čeprav to stane človeka mnogo odpovedi, premagovanja in žrtev. V tem smislu je švicarski zvezni svet izdal na državljane tale poziv: »Švica stoji v tem trenutku pred težko nalogo, da vpelje nov red na znotraj in na zunaj. To bo obnova, ki je ni mogoče izpeljati brez odpovedi in žrtev. Mi moramo s pogumom zreti v bodočnost in vsak mora pomagati. Čas notranje obnove za vsakogar je prišel. Vsak od nas mora v sebi pokopati starega človeka, to se pravi, nič več nase misliti, ampak na druge, na tiste, ki so brez vsega, na slabotne, na potrebne. Sedaj ne gre več samo za to, da bi dajali miloščino od svojega obilja, ampak v resnici moramo drug z drugim deliti svoje imetje in žrtvovati tudi tisto, kar se zdi neobhodno potrebno. Čisto v smislu evangelija moramo misliti na tiste svoje sodržavljane, ki so v stiski. Odpovedati se moramo vsem tistim udobnostim, ki so tako pogosto samo izraz naše podzavestne sebičnosti. Samo na ta način je moči zgraditi pravo narodno skupnost.«

Amerikanci molijo, in sicer ne samo pojedinci, marveč tudi občestvo. V vseh cerkvah

v Zedinjenih državah so se vršile službe božje, ki jim je bil predmet: molitve za mir, in namen: dosega miru na svetu. Amerikanci so prepričani, da je vojna skupno zlo človeštva in vseh narodov. Vojna zadeva po svojih nasledkih tudi v vojno nezapletene narode. Je pa tudi radi tega skupno zlo, ker so med njimi daljnimi povzročitelji več ali manj vsi narodi. V stolnici v Washingtonu je bila služba božja, ki se je je udeležil tudi predsednik Roosevelt s svojo soprogo. Duhovnik, ki je to božjo službo opravil, je imel govor, v katerem je med drugim poudaril: »Ko molimo za rešitev, odnosno obnovitev miru, se moramo zavedati, da smo tudi mi kot narod prispevali k sedanjim razmeram na svetu in da tudi mi nosimo delež odgovornosti zanje.« Molitve so bile tudi v parlamentu Zedinjenih držav. Opravil jih je katoliški duhovnik Patrik Dermott. Posebno je poudaril veliko milost miru, ki ga Amerikanci še vedno uživajo. Zahvalil se je Bogu za to in vse druge dobrote, ki jih je prejel ameriški narod. Naposled je prosil Boga, da naj sedanji težki časi utrdijo našo vero, okrepijo naše upanje in vzbudijo pravo ljubezen do bližnjega in do sebe.

na teh prostranih bojiščih, nato pa je med drugim povedal tudi tole: Dolgotrajna vojna hudo vpliva ne samo na Kitajsko, pač pa tudi na Japonsko. Japonsko je stala v teh treh letih šest in pol milijarde jenov. Letošnji japonski državni proračun znaša 10,5 milijard jenov in je nad polovico namenjenih za vojno. To so izdatki, kakršnih doslej na Japonskem še niso imeli. Japonska je prisiljena izvažati svoje zlato, ker je izvoz njenega blaga v tujino silno padel.

Umik kitajske industrije v notranjost

Kitajci so morali zapustiti bogate obmorske pokrajine, toda hitro so se oprijeli naloge, da v notranjosti svoje ogromne države ustvarijo nova industrijska oporišča. V zahodnih kitajskih pokrajinah so velikanska ležišča premoga, bakra in zlata. Okoli teh zalog surovin je kitajska vlada sklenila oživiti novo industrijo, ki bi skrbela za preskrbo kitajskih čet z vsem potrebnim. V notranjost države se je preselilo iz obmorskih vzhodnih krajev že nad tri sto velikih industrijskih podjetij in jih večina že tudi obratuje, zlasti v pokrajini Sečuan, kjer so glavni premogovniki. Strokovnjaki so v teh krajih našli tudi petrolej. V pokrajini Hučoa imajo Kitajci nakopičene velikanske zaloge življenjskih potrebščin.

Kdaj bodo izvojevali Kitajci odločilno zmago?

Potemtakem ni čudno, da je maršal Čankajšek mogel ob triletnici vojne tako korajžno reči, da se Kitajski še ne mudi končati vojne in da jo bo nadaljevala toliko časa, dokler Japonska ne bo čisto izčrpana in se bo njena vojska morala sama umakniti iz zasedenih krajev. Kitajci varčujejo s svojo vojsko, pravi maršal Čankajšek, nastopila pa bo ta vojska tedaj, ko bo japonska armada zaradi izčrpanosti omagala. Tedaj bodo Kitajci izvojevali odločilno zmago, ki je ves ta čas japonska močnejša vojska ni mogla.

Ni dvoma, da so bili Kitajci že mnogokrat — kar pa tudi Japoncem ni bilo prizanešeno — hudo tepeni in da so zgubili ogromne dele svoje obširne zemlje, a vse to jim ni upognilo duha. Kitajci so čezdalje bolj zavedni, zavedajo se, da čim dalje bodo vzdržali, tem bolj bodo oslabili Japonce, ki bodo naposled tudi bitko s Kitajsko zgubili. Odločna narodna zaveza je najjačje orožje vsakega naroda.

Vojno razmerje med Japonsko in Kitajsko

Nad triletna neprestana vojna

Meseca julija je minulo tri leta, odkar se je na Daljnem vzhodu začela vojna med Japonci in Kitajci. Začela se je tedaj, ko so leta 1937. japonske čete napadle pri nekdanjem kitajskem glavnem mestu Pekingju oddelke 29. kitajske armade. Vse od takrat sovražnosti niso niti za trenutek prenehale, čeprav se je nam na zapadu včasih le tako zazdelo, ker smo vso svojo pozornost posvetili vojnem, ki so se odigravale bliže, v Evropi sami.

Kitajci ne dopustijo odločitve

Kitajska vojska je bila ob začetku sovražnosti dosti slabša, kakor pa japonska. Saj je bilo doslej menda še vedno tako, da se je napadalec počutil in bil tudi v resnici močnejši. Kljub temu pa so bili Kitajci ves čas vojne, ne samo v začetku, daleč od tega, da bi mislili na sklenitev sramotnega miru. Japonci so bili zaradi svoje boljše oborožitve in zaradi številnejše vojske gotovo prepričani, da bodo kaj hitro ugnali Kitajce. Pri tem pa so se presneto zmotili. Niso pomislili, preden so vojno začeli, da jim Kitajci ne bodo pustili izvojevati odločilne zmage, pač pa se raje vselej pravočasno umaknili, ker so vedeli, da takšno vojskovanje Japonce precej stane in da jih utegne celo do konca utruditi. Nekatere politične osebnosti današnjega časa so celo pre-

pričane, da Japonska najbrž ne bi šla nikdar v ta boj s Kitajci, če bi vedela vnaprej, da jo bo to vojskovanje toliko stalo in tako zelo izčrpavalo.

Po več nego treh letih bi morda Japonci že radi sklenili mir, pa ga Kitajci ne marajo, ker vedo, da bi bil ta mir zanje nečasten, če bi morali prepustiti Japoncem vse prostrane dežele, ki so si jih v treh letih osvojili. Japonci pa so na drugi strani tudi toliko trmasti, če se smemo tako izraziti, da raje nadaljujejo z vojno, čeprav še niso dosegli odločilne zmage, ker bi bila svetovna javnost potem gotovo prepričana, da so jih Kitajci prisilili do tega.

Žalostna bilanca za oba tabora

Naj že bo tako ali drugače, gotovo je, da nad triletna vojna kaže precej žalostno bilanco za oba vojskujoča se tabora. Ob triletnici vojne na Kitajskem je tudi moskovski radio podal kratek pregled vojnih dogodkov

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Znan mariborski industrialec umrl. Na posledicah avtomobilske nesreče je umrl v Gradcu znan mariborski industrialec Anton Tavčar v starosti 57 let. Bil je iz znane Tavčarjeve rodbine v Poljanski dolini na Gorenjskem. Nje-

gov oče se je preselil v Sarajevo, kjer je imel industrialno lesno podjetje. Tamkaj se je spoprijateljil z rajnim ljubljanskim škofom dr. A. B. Jegličem, ki je bil takrat kanonik in pozneje možni škof vrhbosanske nadškofije. Dr. Jeglič je

Prisotni so ko začarani strmeli v lepo prikazen. Svetilka je svetila naravnost v njen obraz in v tej svetlobi je prišla v polni meri do izraza njegova lepota. Dama je imela svetle lase, temnoplave oči, rdeča lica, majhna usta, ki so razodevala ne samo to, da dama zna pametno govoriti, temveč se tudi ljubeznivo smehljati.

»Marija Linscott sem!« se je obrnila k navzočim.

Nato je stopila k Eriku in ponosno ter hladno dejala:

»Gospod Folkman, hvaležna sem vam za to, da ste nastopili v obrambo pravice!«

Potem se je spet obrnila k možem in odločno nadaljevala:

»Do Rajskega dola imam jaz pravico!«

Po teh besedah je pogledala Rogerja. V njenem pogledu sta se izražali bolest in začudenje. Roger se je zmeden smehljaj. Nazadnje je skomignil in se obrnil v drugo stran.

»Na vse sem računala, samo na to ne, da bom tu našla vas,« je drhte dejala Marija.

»Kaj hočemo, svet je majhen!« je hladno odvrnil Asplet. »Zvedel sem, da hočete priti v Hill in ker...«

»Gotovo ste me dali opazovati po svojih vohunih!« ga je prekinila deklica.

»Mogoče?« se je smehljaj Roger.

Erik je čutil, da se Asplet posmehuje, a ni našel vzroka, da bi se vmešal v zadevo, ki je bila popolnoma zasebna. Pri vsem se je zelo čudil. Po tem nastopu bi sklepal, da je med Marijo in Rogerjem vsega konec.

Roger je primaknil stol k mizi in ga ponudil Mariji.

»Najbolje bo, če se sporazumeva,« je začel. »Ko sem zvedel, da greste v Hill, sem se tudi jaz podviral sem. Hotel sem, da bi se sporazumela. Vaše zahteve po Rajskega dola so zelo meglene, skoraj ničeve. Moje pa so jasne, ker sem se jaz tam naselil ter postavil domačijo. In vendar sem pripravljen na sporazum.«

Marija se ni zmenila za Rogerjeve besede. Erik je slišal, ko je bolestno šepetala:

»To je torej bil smoter vašega prihoda? Samo to?«

Gostje niso posvečali pozornosti Aspletovi zadevi. Zanimala jih je samo mlada dama, ki je bila nenavadna prikazen v Garnettovi gostilni. Začeli so mrmrati. Roger je v njihovih očeh izgubil veljavo in ogrevali so se za deklico, ki ni bila samo lepa, temveč, kakor so mogli ugotoviti iz njenega nastopa, tudi zanimiva. Pozabili so še na kajenje. Le gledali so debelo. Njihovo začudenje pa je še naraslo, ko so videli, da se je Erik premaknil in se bližal dami s tako samozavestjo, kakor da bi vse svoje življenje imel opravka s samimi damami. Ta Erik! Kako zna ravnati z damami! Zdaj so začeli natančneje

ni na 20—22 let. V resnici je nedavno obhajala 66. rojstni dan in je že nad 39 let poročena. Že davno ima kopico vnukov. V svojem življenju ni bila nikoli resno bolna, a si tudi nikoli ni mogla privoščiti nege svoje lepote. Delati mora kakor milijoni drugih žensk, da lahko živi.

Sanje so jo rešile. Sredi noči se je neka žena v Binghamu na Angleškem zbudila zavoľjo strašnih sanj. Prestrašila so jo tako, da je skočila iz postelje in v sami srajci planila iz hiše. Bil je skrajni čas, kajti trenutek pozneje je treščila s pečine nad hišo dve toni težka skala, udarila skozi streho in zadeala natančno posteljo, ki jo je bila žena pravkar zapustila. Zdrobila jo je na treščice.

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

bil rajnemu Antonu krstni boter in mu je oskrbel na Dunaju trdno, pri kateri se je izučil za mesarja. Anton je že leta 1911. ustanovil svoje podjetje v Sarajevu in se je šele po prevratu naselil v Mariboru ter je zgradil najmodernejšo tovarno za mesne izdelke in konzerve v Bohovi pri Mariboru. Rajni je bil dobro znan po vsej Sloveniji in Hrvaški. Zapušča ženo, dva sina, hčerko in več uglednih bratov. Blagemu Antonu svetila večna luč, preostali naši sožalje!

Smrt našega zvestega in dolgoletnega naročnika, Iz Rotmana pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah poročajo: S tužnim glasom so nam naznanili zvonovi 19. septembra, da je šel k večnemu počitku po dolgi in mučni bolezni, katero je z vso potrpežljivostjo prenašal, 79 letni in po širni okolici obče spoštovani Franc Šegula. Bil je iz stare in spoštovane Segulove, p. d. Prosenjakove rodbine. Bil je tudi vzor krščanskega moža in očeta. Ni se ustrašil kljub visoki starosti nikdar slabega vremena, da ne bi šel vsako nedeljo k sv. maši. Na 40 let je bil naročnik »Slov. gospodarja«, kakor tudi zdaj ni hiša brez tega dobrega lista. Rajni je imel za vsakega prijazno in v težavah tudi tolažilno besedo. Da je bil priljubljen, je kljub obilnemu delu pokazal njegov pogreb. Naj mu sveti večna luč — preostali naši sožalje!

Gostilničar in odlični harmonikar umrl. Pred dnevi je v Lipovcih v Prekmurju zatisnil oči k večnemu spanju dolgoletni gostilničar in posestnik Mertuk Stefan. Pokojnika smo še pred kratkim videli, kako je goste zabaval s harmoniko, ki mu je bila neločljiv prijatelj. Toda zavratna bolezen ga je vrgla v posteljo, iz katere se ni več dvignil. Pokopan je bil ob veliki udeležbi ljudi na domačem pokopališču. Naj mu bo lahka zemlja — preostali naši sožalje!

Dva pogreba v Braslovcih. V sredo, 18. septembra, smo položili k večnemu počitku dobro, mlado krščansko mater Vodlak Franciško, p. d. Orešnico iz Malih Braslovč, ki zapušča sedem malih otrok. Po komaj 14 dnevni hudi bolezni jo je Vsemogočni poklical k sebi ter jo vzel iz srede ljubljenega družine, kateri je

bila zgledna krščanska mati. Obilna udeležba pri pogrebu je pričala globoko sočutje s hudo prizadeto družino. — Skoro hkrati kot Orešnici so se oglasili braslovski zvonovi 80 letnemu očetu Strojansku Ivanu iz Dobrovelj. To je bil mož globoke vere in ljubezniv oče svojim otrokom, ki jih je vse vzgojil v strogo krščanskem duhu. Stvarnik življenja pa je hotel, da se število Strojanskov družine ni zmanjšalo, ker je nekaj ur pred dedekovo smrtjo zagledal luč sveta njegov vnuk, mali Tonček. Takoj po pogrebu očeta pa je moral sin Ivan, ki gospodari na domu, na orožne vaje. Kakor Orešnikova, tako tudi Strojanskova hiša sta vedno naročnici izključno le katoliških listov in tako tudi seveda »Slov. gospodarja«. — Rajna naj počivata v miru, žalujemo pa naše sožalje!

Zadnja pot Jožefa Petrina, p. d. Mržiča, v Rečici ob Savinji. Preteklo nedeljo smo spremljali na zadnji poti posestnika Jožefa Petrina, p. d. Mržiča, iz trga Rečice. Kako priljubljen je bil, je pričal pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Razen tega se je pogreba udeležilo poleg domače gasilske čete še šest sosednjih gasilskih čet. Saj pa je bil član domače čete nad 40 let. Udeleževal se je tudi v javnem življenju. Bil je več let član krajevnega šolskega odbora, kjer je s svojimi pametnimi predlogi vedno rad podprl delo učiteljstva in šole. Bil je tudi odbornik Hranilnice in posojilnice ter Kmečke zveze. Kot dober družinski oče in gospodar je bil znan daleč naokoli. V njegovo hišo so prihajali samo naši časopisi, tako n. pr. »Slov. gospodar« že od začetka izhajanja. V svojem življenju se je vestno držal verskih in narodnih načel. Bil je hrast, ki ga veter ni majal. Ob odprtem grobu sta se od njega poslovila domači župnik in dekan monsignor Alfonz Požar, ki je v njem izgubil vestnega in dobrega cerkvenega ključarja, ter šolski upravitelj g. Kotnik v imenu učiteljstva in šole.

Smrt rudarjeve žene. Iz Senovega pri Rajhenburgu poročajo: Dne 20. septembra je v javni bolnišnici v Brežicah umrla Furlan Jožefa vdova po rudarju. Zapustila je šest otrok v starosti od 7 do 18 let, ki so sedaj sirote brez staršev. Pokopana je bila v Brežicah. Pogreba se je udeležila rudarska godba in veliko število rudarjev. Z lepimi besedami se je v imenu rudarjev poslovil od rajne g. kaplan Videčnik. Naj počiva v miru, žalujemo naše sožalje!

Kratke tedenske novice

Naša vlada bo kmalu razpisala notranje posojilo štiri milijarde din sporazumno z denarnimi zavodi.

Madžarski kmetijski minister grof Mihael Teleky, ki se je mudil zadnje dni v Nišu na kmetijski razstavi in v Beogradu, se je vrnil v Budimpešto.

Gospodarski svet Balkanske zveze se bo sestal v začetku oktobra v Atenah in bo trajal nekaj dni.

Novi romunski zunanji minister Sturza je izjavil, da so izgubile veljavo z vpeljavo novega režima v Romuniji vse pogodbe in sporazumi, katere je imela Romunija s posameznimi državami.

Nakaznice je uvedla Italija 1. oktobra na maslo, slanino in mast.

Španski notranji minister Suner je bil ponovno sprejet pri Ribbentropu in Hitlerju. Sedaj je na potu v Rim, kjer se bo sestal z Mussolinijem.

Angleži poročajo, da je nemški zunanji minister Ribbentrop odletel z letalom v Moskvo. Njegovo potovanje je v zvezi z vojaško pogodbo: Nemčija-Italija-Japonska.

V nezasedeni Franciji narašča monarhistična propaganda. Nemčija bi podpirala obnovo kraljestvo, če bi se pojavilo v kakšni močni obliki.

V Egiptu italijanska ofenziva po zaključeni prvi fazi počiva. Vršijo se samo obojestranska bombardiranja z večjim in manjšim uspehom.

Boji med francoskim generalom De Gaulleom in posadko v francoskem kolonialnem mestu Dakar v zahodni Afriki so prenehali, ker je izjavil general De Gaulle, da noče prelivati bratske krvi in se je raje umaknil izpred Dakarja z angleškim brodomjem vred.

Kot odgovor na napad na Dakar je francoska vlada v Vichyju zapovedala bombardiranje angleške trdnjave Gibraltar po francoskih letalcih. Sedaj je, tudi to bombardiranje prenehalo.

Angleške oblasti so stavile generalnemu guvernerju velikega francoskega otoka Madagaskar v vzhodnem afriškem morju zahtevo, da se preda. Guverner je to odklonil in bo prišlo do blokade otoka.

Japonsko poslaništvo v Londonu je pozvalo 750 Japoncev, ki živi na Angleškem, da zapustijo Anglijo.

Stalno se vršijo posvetovanja med ameriškim in ruskimi državniki, in to v Washingtonu in v Moskvi.

Združene ameriške države so prepovedale izvoz železa in jekla na Japonsko. Ta prepoved bo uničila polovico japonske industrije.

Pogajanja o vojaškem sodelovanju med državami Severne Amerike in 19 republikami Južne Amerike so bila uspešno zaključena dne 29. septembra.

Zedinjene države Severne Amerike bodo stopile v vojno najkasneje prihodnjo spomlad, ako jih ne bo prisilil razvoj dogodkov k temu koraku že poprej.

Skupni izdatki Združenih držav Severne Amerike na kopnem, morju in v zraku so določeni na 700 milijard dinarjev. S to vsoto bo izveden samo en del oborožitvenega načrta.

Otvoritev Prosветnega doma v Turnišču

Nekako pred dobrim letom se je začel graditi pod skrbno roko g. dekana Jeriča v Turnišču nov prosvetni dom, ki se bo nazival »Farno-prosvetni dom«. Obširne predpriprave so bile končane in so bila gradbena dela započeta, in to v onih usodnih dneh lanskega leta, ko se je spet začela vojna vihra. S strahom smo gledali v bodočnost ter ugibali, da li nam bo mogoče pod takimi okolnostmi to veliko delo dovršiti, in ali nam ne bo mogoče ista tega dela prekinila ter zaustavila na pol poti? Toda tudi to ni zmanjšalo dobre in odločne volje graditelja g. dekana in

njegovih zvestih sodelavcev ter so se s tem večjo vnemo ter odločno voljo oprijeli teške naloge, tako da je bila zgradba do zime pod streho. Takoj na spomlad, ko je zima toliko popustila, da se je z delom lahko začelo, se je delo nadaljevalo vse do dogotovitve in se je dom po enem letu lahko izročil svojemu namenu.

Blagoslovitev doma je bila v nedeljo, 22. septembra. Blagoslovitvene obrede je izvršil po rani sv. maši g. dekan Jerič Ivan. Nato je nagovoril navzoče domače in sosednje farane in v kratkih potezah nekoliko pojasnil zgodovino tega dela.

Pes na bojišču. O uporabi psov za prenašanje poročil v nemški vojski, poroča »Berliner Zeitung am Mittag« sledeče: »Ob Siegfriedovi črti so uporabljali prenašanje sporočil najrazličnejša pasja plemena, ovčarje, rottweilce, airedalske teriere, dobermannske pinče itd. Te pse držijo v posebnih stajah za fronto ter jih uporabljajo za določene proge, na katerih vzdržujejo dodatne poročevalske zveze s sprednjimi postojankami. Te proge so dolge 2 do 5 km. Pes mora pri tem premagati najrazličnejše ovire, zapore, žične pregrade, ozke steze, jarke itd. in nič ga ne sme zmotiti, da zaide s prave poti. Živali so doslej brez izgub prečkale celo minska polja. Takšna polja za pse niso nevarna, ker so živali prenašale

opazovati mladega, vitkega farmerja, ki se je oblačil prav tako kot covboji, samo snažno in skrbno, kar ni bila navada v tej pokrajini. Pisana ruta, ki jo je imel zavezano okrog vratu, je močno poudarila temno barvo obraza in lesket kostanjevorjavih las. Ozka usta so pričala o odločnosti in moči. Nad ravnim nosom je imel močne obrvi, ki so se stikale in senčile neustrašene oči ter jim dajale zapovedovalen izraz. Srajca iz jelenove kože se je svetlikala od snage. Od širokega, s srebrom okovanega pasu sta viseli dve torbici, iz katerih sta zrla ročaja samokresov.

Tudi Roger se je bližal Mariji in ji priliznjeno dejal:

»Marija, dovolite, da poskrbim za vas. Četudi je na videz med nama nek nesporazum, ni treba, da bi o njem javno razpravljala. Celo nasprotno, rekel bi ...«

»... da bo bolje, če spet sedete!« ga je prekinil Erik, ki je že stal ob Marijini strani in gledal po sobi, da bi ji našel primeren prostor.

Garnett ga je že našel. Za majhno mizo pod drugo svetilko. Erik je odvedel Marijo k mizi. Ko je deklica sedla, se ji je globoko priklonil, nakar je zagnal v zrak svoj širokokrajni klobuk. Ko ga je spet zgrabil, se je napotil proti vratom.

Možje so se veselo zasmeli. Samo Roger je ostal mrk. Sledil je Eriku in ko se je mladenič pri vratih obrnil, da bi še enkrat pozdravil Marijo, je dejal sikaje:

»Na cesti ste rekli, da bi radi z menoj govorili. Zdaj pa bi jaz rad z vami govoril.«

Erik se je ustavil in izzivalno pogledal nasprotnika.

»Vi se vtikate v moje zasebne zadeve,« je začel Asplet.

»Meni pa se zdi, da se vi vtikate v zadeve Marije Linscott, in sicer brez najmanjše pravice,« je odvrnil Erik.

»Motite se! Jaz imam pravico do tega.«

»To je zame novost. Vi si samo delate pravico, ki pa nima podlage.«

»Ali vam je morda Marija Linscott še enkrat povedala, da ne potrebuje vašega varuštva?«

»Ne. To je nepotrebno,« je odvrnil mladenič.

Zardel je in njegov glas je postajal preteč. Rezko je nadaljeval:

»Tu ne gre za želje ali mnenje gospodične Linscott. Moja dolžnost je, da preprečim zločinsko postopanje človeka, kateremu niti nesebična zaupljivost dame ni sveta.«

»Erik,« je zaničljivo odvrnil Asplet, »vi tako govorite, ko da bi brali iz knjige. Zdi se mi, da ste ljubosumni in ...«

»Še toliko dostojnosti nimate v sebi,« ga je ves razdražen prekinil Erik, »da bi o teh stvareh molčali.«

Naglo je stopil k lopovu in ga divje pogledal.

(Dalje sledi)

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

Omenil je, da je delo započel že njegov prednik g. Greif, takratni provizor in sedanji ptujski prošt, ter da se je tozadevni sklad že takrat zbiral, kar je tudi on skrbno nadaljeval vse do lanskega leta, ko je pripravljali odbor sklenil, da se gradba doma začne. Našel je v glavnem dobrotnike te akcije, ki so z izdatnimi podporami delo podprli. Posebno pa se je zahvalil tukajšnji imovni občini, ki je odstopila v zamenjavo gradbeno parcelo, da je bilo s tem omogočeno, da je bil dom postavljen na najprimernejšem in odgovarjajočem mestu; dalje se je zahvalil banski upravi in g. banu, ki je z izdatno podporo podpril gradbo prosvetnega torišča na naši severni meji. Nato so nastopili še razni drugi govorniki, zastopniki sosednjih Prosvetnih društev, med njimi tudi soboški g. župnik Vojkovič v imenu prosvetnega okrožja. Vsi so se pohvalno izražali o Turniščanih, želeč, da bi tudi njim bilo omogočeno čimprej zgraditi prepotrebne prosvetne domo-

ve. Po blagoslovitvenih obredih se je vršila v farni cerkvi služba božja, ki jo je kot zahvalo za podeljene mu dobrote pri tem delu daroval gospod dekan.

Otvoritev doma je bila popoldne, in sicer z vprizoritvijo Finžgarjeve drame »Naša kri«, ki jo je vprizorila tukajšnja mladina skupno z dijaki. Ob tej priliki se je zbralo precej odličnikov iz bližnje in daljne okolice kakor tudi ostalega občinstva, ki je lahko z zadovoljnostjo sledilo prireditvi v lepem novem farnem domu.

S tem je bila uresničena želja, ki so jo že skozi več let izražali vsi napredni farani, da se zgradi primeren farno-prosvetni dom v Turnišču ter da s tem možnost, našo mladino, ki je izven šole, še naprej vzgajati v pravem duhu prosvete. Turnišče samo pa je stopilo v tem pogledu na vodilno mesto v našem okraju. Nič manj važno za našo občino pa ni ta pridobitev tudi v gospodarskem pogledu, kar bi naj pokazala tudi bližnja bodočnost, če bomo po tej pravilno usmerjeni poti hodili naprej, nas bo brez dvoma pripeljalo do boljše bodočnosti.

V novem domu je 360 sedežev in tudi oder je lep in velik. V njem bo nameščena tudi nova farna knjižnica, ki ima že lepo število knjig.

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Pameče. Najstarejšega, še od škofa Slomška birmanerja, globoko vernega kristjana Matevža Hutmajerja so prinesli v cerkev, da v svojem 90. letu še enkrat prisostvuje sv. maši, česar že tretje leto hude bolezni ni mogel storiti. Dolgo si je želel obiskati še enkrat Gospoda v tabernaklju, kar je storil poprej vsak dan; na njegov 90. god se mu je želja izpolnila. »Hvala Bogu, da sem še enkrat prišel v cerkev!« je zaihtel med sv. mašo, ko je prejel sv. obhajilo. Ni prosil za zdravje, ampak za srečno smrt, na katero se tako lepo pripravlja. Ganljivo je bilo videti, kako je sključen starček spet ogledoval hram božji, katerega je nad pol stoletja čedil, krasil in skrbel za lepoto hiše božje. Ta starček je zanimiv samo-

uk, ki mu je vsako delo teklo od rok. Je brez sorodnikov, brez premoženja, živi pri Vrhnjakovih, kateri lepo skrbijo zanj.

Slovenji Gradec. Tukajšnje selekcijsko društvo je imelo premovanje za belo slovensko govedo dne 25. septembra. Uspeh tega premovanja je izražen v besedah g. ing. Oblaka, predsednika komisija banske uprave, ki je dejal, da gotove živali ne zaostajajo za živino, ki jo je videl na svojih potovanjih po Nemčiji. Živina je glede nog in hrbita posebno razvita in podobna šimentalcem, kar je pripisati dobrim plemenjakom in ugodnim krajevnim prilikam. Posebno pohvalo zasluži g. predsednik Lobe Franc, ki uživa splošen ugled med živinorejci v tem kraju. Pritegniti bi pa bilo treba k delu še mlade ljudi. Štiri krave so pri oceni dosegle čez 80 točk, kar se redko kje najde. Našim

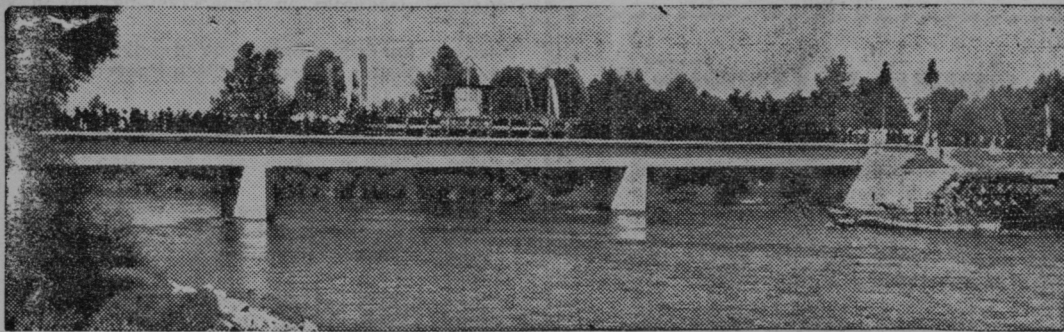
živinorejcem k njihovem rejskemu uspehu iskreno čestitamo z željo, da bi na prihodnjem premovanju dosegli še lepše uspehe.

Kozjak

Remšnik. Pri nas zelo napredujemo. Postavili bomo sadno sušilnico in je že precej kamenja pripravljene. Opeko bomo dobili iz domače opekarne. Ko bo sušilnica izgotovljena, bodo lahko kmetje sušili razne vrste sadja in tudi lan se bo dal dobro sušiti. — Izobraževalno društvo lepo napreduje. Članov šteje nad petdeset. V bralni sobi je vsako nedeljo polno fantov in deklet, ki si izposojajo knjige, nekateri pa kar tam čitajo.

Pohorje

Kebelj na Pohorju. Dne 11. septembra je minulo tri leta, odkar deluje Slomšekova knjižnica v okrilju Prosvetnega društva. V tem kratkem času si je pridobila precej knjig. Ima poseben odbor, ki nabavlja knjige in zbira prispevke za knjižnico. Njen napredek je precej dober. S pomočjo dobrotnikov in oblasti je dosegla nad 480 knjig, ki pa so skoro že vse prečitane od vseh. Zahvaliti se moramo g. predsedniku senata in ministru dr. Antonu Korošcu, g. banu dr. Natlačenu, Cirilovi knjigarni, ki nam je pri nabavi knjig dala 50% popusta, Mohorjevi in Jugoslovanski knjigarni, ki sta nam dali pri nabavi knjig 25% popusta. Zahvala tudi Konjičanom in čadramski župniji.

Novi most v Petanjcih

Protiletalska obramba

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

★

Kadar pa le utegne, je pri meni. Ob nedeljah se večkrat peljeva s čolnom čez jezero. Skoraj me je sram, pa Ti moram reči, da se rad postavlja z menoj. Nikar se mi ne smeje, ko Ti toliko čenčam; če je človek srečen, pač otročji postane. Komu naj pa drugemu pripovedujem o svoji sreči, če ne Tebi? Tudi Ti si srečna in veselim se, ko Te bom obiskala v Tvoji sreči. Torej, če bo šlo vse, kakor računava, bova prišla na 2. septembra k vama in vama bova ostala kak dan v nadlego. — Še marsikaj bi Ti imela pisati, pa saj je pismo že dolgo dovolj in kmalu se bova itak-lahko ustno pomenili.

Pozdravim Jurija, malo Reziko in Tebe

Tvoja Trezika.

Zdaj bo pa še Ivan kaj pripisal.

»Draga botra! Pomisli, kaka Ti je ta moja ženka! Strašno sem radoveden, kaj Ti je vse napisala, pa mi ne pusti, da bi njeno pisanje bral. Pravi, da je toliko mojih grehov v tem pismu in mi ga zaradi tega ne pusti brati. Če pa svojih grehov ne izvem, kako naj se po-

boljšam? Tudi jaz bi Ti rad Trezikine grehe naštel, pa kaj, ko dosihmal še nobenega nisem na njej odkril. Špetinov Matija mi bo moral svoj daljnogled posoditi, da bom bolj tanko videl. Res, Špetinov Matija — če ni kje na drugem koncu sveta, daj, povej mu, da prideva k vam, naj se prikaže, ker bo naju zelo razveselil! — Jurija lepo pozdravim pa vajinega malega angelčka in vse, ki se me še spominjajo, najbolj pa Tebe — Ivan.

Na svidenje na 2. septembra — če pojde vse po pravem!«

★

Pa ni šlo vse po pravem. Doktor in Trezika sta prišla šele 5. septembra in Tilka je že dvakrat prej zastoj cvrila in pekla. — Zdaj so torej sedeli v prijazni družinski sobi na Ledinah okoli pogrnfene mize: doktor in Trezika, Tilka in Jurij, Špetinov Matija, ki je daljnogled skrbno v kot shranil, in njegov brat Blaž, ki je bil za majarja pri hiši in so g. šteli k družini. Trezika je bila videti za deset let mlajša, tako se je v zakonu razcvetela; doktor pa je bil židane volje in ves norčav.

»Ljuba botra,« je pomežiknil Tilki, »edino moji mistljiivi gospe se zahvali, da sta z Jurijem že dva dni namesto mene piščeta jedla! Saj je nisem mogel spraviti z Brezij.«

»Morala sem čakati, da se je moj gospod sprog do

težke, da bi sprožile kakšno mino. Motiti se ne dajo niti od treskanja granat. V šolah jih nauče prenašati tudi najhujše puke. Pri teh vežbah morajo živali teči po progah, na katere mečejo pokajoče in dim razvijajoče predmete. V sedanji vojni imajo kakor v prejšnjih vojnah veliko vlogo tudi sanitetski psi.

Dunkerque. Dunkerque, rojstno mesto znamenitega pomorskega potovalca Jeana Barta, čigar duh je skozi vsa stoletja ostal živ v mestu, ima dolgo zgodovino za seboj. Leta 646. je bila to še majhna ribiška vas, kamor je prinesel sveti Eloi krščansko vero. Ondi je postavil kapelo in je dal kraju flamsko ime »Dunekerke«, to je: cerkev na sipinah. Od leta 900. do

Slovenske gorice

Sv. Ana v Slov. goricah. Letos so bili v naši župniji trije lepi, visoki poljski križi slovesno blagoslovljeni: pri Konradu Neudauer, pri Zadravcu, kjer se je nabralo za novo bogoslovje 66 din 50 par, in pri Žižekovih na ščavnici. Ti križi so lep kras Slovenskih goric in naznanjajo, da biva v teh krajih verno ljudstvo.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Tombola, ki jo priredi Prosvetno društvo v prid prosvetnega doma, se bo vršila v nedeljo, 6. oktobra, ob treh popoldne. Za primer slabega vremena pa bo v nedeljo, 13. oktobra ob istem času.

Jarenina. (Zlata poroka.) Jareninski g. kanonik Čížek Josip je 22. septembra opravil obred zlate poroke v skromnem in tihiem domu g. Leopolda Zupaniča v Jelenčah. G. jubilar, ki je star 83 let, se je pred 50 leti poročil z nevesto iz znane narodne družine Lorberjeve v Sv. Petru nižje Maribora. G. Zupanič je kot prvi slovenski župan dobil leta 1914. zelo obširno občino Pesniški dvor v svoje roke ter takoj uvedel slovensko uradovanje, za kar je žel nevhvaležnost in nepriznanje od strani takratne oblasti. Kot eden najuglednejših narodno zavednih mož v Slovenskih goricah je bojeval težek boj z nasprotniki, kljub temu pa ga je ljudstvo radi njegove poštenosti in dobrosrčnosti hotelo za župana ter je vršil to častno službo celih 20 let do novembra 1933, ko so bivše občine združili v velike občine. Jubilarja je pred leti zadel mrtvoud ter je tako večinoma priklenjen na posteljo, kjer mu streže njegova dobra žena. Ob tem njegovem zlatem jubileju mu vsi njegovi številni znanci in prijatelji iskreno čestitamo ter prosimo Boga, da mu podeli zopetnega zdravja in ga ohrani še dolgo vrsto let duševno vedrega, kakor je še danes!

Ljutomer. Prestavljen je bil pismošna Knupež Franjo. Ves čas njegove službe v Ljutomeru je prosti čas posvetil dramatik. Kot režiser in izvrsten igralec, posebno šaljivih vlog, bo v dramski družini Prosvetnega društva zelo pogrešan. Na novem službenem mestu v Mariboru mu želimo obilo sreče!

Slovenska Krajina

Širom Prekmurja. Na progi Murska Sobota—Maribor bo radi velikega prometa, ki ga samo en avtobus ne zmaguje, kmalu uveden tudi večerni avtobus, s čimer bo popotnikom zelo ustrezno. — Ze dalj časa so se po raznih krajih Prekmurja pojavljali razni komunistični letaki s prevratno vsebino. Oblast si je pridno prizadevala, da bi storilec prišla na sled, in to se ji je tudi sedaj posrečilo. Pred dnevi je bilo v Puconcih aretiranih pet mlajših ljudi, ki so te letake širili. Izročeni bodo sodišču za zaščito države. Upamo, da bo primerna kazen mladino spametovala, ostale pa odvrnila od tako nepremišljenega dejanja. — Na večih šolah obeh okrajev nam primanjkuje več učnih moči, zato prosimo merodajne činitelje, da nam čimprej pošljejo zadostno število učiteljstva, ker sicer pouk preveč trpi. — Večina našega prebivalstva s skrbjo gleda v bodočnost, ker dražitev vseh človeških potrebščin postaja iz dneva v dan neznosnejša in neusmiljeno pritiska posebno na malega človeka. Poleg

vsega pa mnogih stvari že sedaj primanjkuje. — Zanimivo je dejstvo, da nekateri domači trgovci v svojih središčih doma prodajajo življenjske potrebščine dražje kot pa v oddaljenih podružnicah, kamor blago vozijo in imajo s tem mnogo večje režijske stroške. — Lepi sončni dnevi zadnjega časa so mnogo pripomogli k temu, da ljudje lahko pospravljajo svoje jesenske prideleke. Ker je pa bilo letos veliko dežja in je po nižinskih krajih dalj časa stala voda, je začel krompir zelo gniti ter so ga morali predčasno izkopati. — Šolska oblast je uvidela potrebo, da lahko starejši učenci mnogo pomagajo pri domačem delu, zato jim je nekaj časa dala dopust, za kar so ji starši hvaležni.

Murska Sobota. Odkar imamo tudi pri nas bencinske karte, je za bencin precejšnja stiska. Marsikdo bi ga potreboval več, kakor ga dobi, zato skuša priti do njega na protizakonit način. Neki nepridiprav je 19. septembra vlomil v garažo avtoprevoznika Gorkoš Štefana ter je odnesel 25 litrov bencina. Ob koncu avgusta je verjetno isti uzmovič iz iste garaže odnesel iz rezervarja tovornega avtomobila nekaj nad 60 litrov bencina ter več kilogramov olja in še razne druge predmete, tako da ima lastnik okrog 1500 din škode. Agilnim orožnikom se je posrečilo tatu izslediti v osebi nekega bivšega uslužbenca, ki je krivdo že delno priznal.

Beltinci. Pri nas bo prošenje Kraljice svetega rožnega venca v Rousovi kapeli dne 6. oktobra, to je prvo nedeljo v oktobru. Marijini častilci, pridite! Naš domačin učitelj Fujs Martin je s svojo gospo iz Kuzme premeščen v Lipo.

Petanjci. V nedeljo, 22. septembra, je bil za nas in vse Prekmurje pomemben dan, kajti poslavlili smo dan blagoslovitve in otvoritve novega mostu čez Muro, s čimer je naša ožja domovina tesneje povezana z ostalo Slovenijo, s katero bodo gospodarski in trgovski stiki mnogo lažji. Na ta velik praznik se je vse prekmursko ljudstvo s cestnim odborom in pripravljanim odborom na čelu vneto in skrbno pripravljalo, zato je slavnost tako lepo končala. K otvoritvi je prihitelo mnogo ljudi od blizu in daleč.

Tišina. Prejšnjo nedeljo, ko je g. ban dr. Marko Natlačen izročil petanjski most svojemu namenu, je izročil našemu g. dekanu Krantzku kraljevo odlikovanje, in to red sv. Save 4. stopnje, g. županu Flegarju pa red sv. Save 5. stopnje. Tega priznanja se vsi veselimo in odlikovancema čestitamo!

Ptujsko polje

Sv. Marjeta nižje Ptuja. Pretečeni teden je bil začetek lepega jesenskega vremena. Zato so ga ljudje lepo izkoristili s kopanjem krompirja, sušenjem detelje in početkom žetve rane ajde. — Krompir imamo Poljanci precej lep, le veliko je nagnitega radi premokrotne letine. Cena mu je padla od 1.50 din na 1.30—1.40 din. Proso je bilo letos lepo, a ajda je pa taka, da bo ajdarice dosti, ajde, zrnja, pa ne preveč, ker je odcvetela v mokrotnem vremenu. To so najbolj občutili čebelarji, ki se vobče pritožujejo, da še tako slabe čebelarke letine ne pomnijo po vojni. Namesto, da bi na stote prodajali med, bodo morali večji čebelarji na stote kupovati sladkor za zasilno

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje
za vse vrste električnih strojev in
aparatur
Domača tvrdka

RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

krmljenje čebel. — Kot res veliko novico moramo omeniti, da je nova preložena cesta od Placarovec proti dravskemu brodu pri Zavrču vendar le v glavnem urejena po mnogih letih. Seveda tudi tista dva mosta na tako imenovani Strugi in Hrpači. Saj je to želelo pet občin in župnij! Pa smo le dočakali z Jobovo potrpežljivostjo. — Ljudje so se prej veselili visoke cene krompirja, ki ga ima na spodnjem Ptujskem polju vsak gospodar nekaj na prodaj. Sedaj pa že pravijo, češ kaj pomaga, ko pa je treba preklicano veliko šteti za močno podraženo obleko in obutev. Potem pa spet ni nič prebitka pri gospodarstvu, ker je tako ko strgan čevlji: kolikor gre noter, toliko gre ven...

Dravsko polje

Trniče na Dravskem polju. S skapanjem krompirja smo večinoma že vsi končali. Pridelek je še mnogo manjši, kakor smo si mislili, kajti močno mu je škodovalo deževno vreme, nestalna toplota mu pa povzroča močno gnitje. Seveda je radi tega tudi cena krompirja narasla in naraščala, dokler niso odjemalci dosegli maksimirane cene. Čudimo se, zakaj se tedaj ni uvedla maksimirana cena, ko smo morali prodajati krompir po 30 par in še manj! Nikakor naj si kdo ne misli, da imamo morda kaj proti temu. Nasprotno, takšne odredbe je treba pozdraviti! Toda nekaj ni v redu. Zakaj se maksimirajo le cene onim življenjskim potrebščinam, katere proizvaja kmet? Njemu se cena kratkomalo določi — kako bo pri tem izhajal, jim je deveta briga. Nikomur pa ne pride na misel, da bi zaježil cene obvalu in obleki! V tem oziru bi morala oblast tudi kmetu priskočiti na pomoč in ga rešiti izkoriščanja. Enaka mera za vse!

Slovenjebistriški okraj

Slovenska Bistrica. Selekcijsko društvo je imelo 14. septembra premovanje živine bele slovenske (marijadvorske) pasme. Prireditelj je pokazala viden napredek v kakovosti živali v primeri s premovanjem pred tremi leti. Nega in ustroj živali je bila znatno boljša kot pri zadnjem premovanju leta 1937. Pasemsko je živina izenačena, v barvi se pa približuje že bolj rumenkasti, kar se od te pasme zahteva, oziroma želi. Posebno lepe so bile mlade krave. Pozna se pa, da se krave preveč uporabljajo za težko delo, radi česar trpi pri nekaterih mlečnost. Organizacijo sestavljajo boljši posestniki, ki so precej disciplinirani in za organizacijo navdušeni. Želeti je, da bi se pri organizaciji včlanili še drugi, ki imajo lepo živino, kar jim bo le v prid pri njihovi rejli.

1384 je pripadal Dunkerque grofu Flanderskemu, nato je prišel pod oblast Burgundskih vojvod. Od l. 1477. do 1529. je spadalo po poroki Marije Burgundske z Maksimilijanom Habsburškim k avstrijskim zemljinam in je prišlo pod špansko oblast. Od leta 1658. do 1662. je bil angleški in so ga od Angležev l. 1662. kupili Francozi, in sicer je Ludovik XIV. dal zanj 5 milijonov francoskih frankov. Ščasoma je postal Dunkerque četrti največji pristanišče Francije. Zdaj ima mesto tri dele: luk, trdnjavo in spodnje mesto; v njem živi 31.000 prebivalcev.

Iz prošlosti najmanjše republike, Republika Andora, ki si jo je prisvojila španija, leži med španijo in Francijo. Na

kraja spreobrnili, je Trezika poredno odvrnila. »Pol dneva mi je bilo treba za spoved in pokoro.«

»Vse njene grehe sem moral povedati pri spovedi; zato je tako dolgo trajala.«

»Pa še dalj je trajalo, preden je vse Janezke in Micke na Brezjah sprašal in se z vsemi Mukiji in Paziji seznanil. In z vsako staro babičko se je moral pomeniti.«

»Saj bi bil rajši z neko mlado ženičko klepetal, pa ta utegnila ni.«

»Je bila pač ljubosumna, hihi.«

»Hoo, zdaj moram pa do na kraj nosa zardeti. Jehata, kar sitno mi je.«

Tilka se je zasmejala. Iznenadilo jo je, da je Trezika postala že čisto kakor njen mož norčava in zgovorna.

Doktor je kupil v Ljubljani za vsakega kak lep »odpustek«, dal pa jih je že prej Treziki, da jih je ona razdelila. Tilka je dobila dragocen rožni venec, Jurij lep ustnik za cigare, Blaž pipico, Matija pa pravi pravcati daljnogled, pa ne takega, kakor je bil njegov ogromni tulec za eno oko, ampak ličnega za obe očesi. Pa čeprav je bil Matijev »odpustek« več vreden ko vsi drugi, ni bil zadovoljen z njim. Zaničljivo je dejal:

»Kaj mi bo ta igračka, ko imam svoj rešpetin?«

»Saj je vendar bolji tak na obe očesi,« je rekla Trezika.

»Na obe očesi! Kdo pa z dvema žlicama je?«

»Hodimo pa le z dvema nogama.«

»Pa nikoli z obema hkrati.«

»Le poskusi tega novega! Boš videl, da dobro nese.«

»Te sramote ne bom napravil svojemu rešpetinu.«

»Matija, ženski se ne smeš po robu postavljati,« se je zasmel doktor. »Če se boš kdaj oženil, boš videl, da je treba ženo poslušati.«

»Heee! Da bi se ženil! Tak norec še tedaj nisem bil, ko sem bil mlad osel; mislim, da na stara leta tudi ne bom šel vsem oslom za zgled svetit.«

»Matija,« je segla Tilka vmes, »saj lahko oba rešpetina nosiš.«

»Ne maram tega. Hudnik je tudi takega dvojnega nosil in so ga za pet let zašili.«

»Pa ne zaradi daljnogleda.«

»Veš kaj, Matija?« se je oglasil Končnik. »Imam fotografski aparat, ki mi ni več potreben. Daj mi daljnogled, jaz ti dam pa aparat!«

»Čemu mi bo aparat? Saj ne znam fotografirati.«

»Tak umetnik, kakor si ti, zna vse.«

Pohvala je Matiju dobro dela; zadovoljno se je namuzal.

NAROČNIKI NA POŠTI KAMNICA PRI MARIBORU!

Nekateri naši naročniki iz Rožpoha so sedaj dodeljeni pošti Kamnica, en del pa je ostal pri pošti Pesnica. Vse naslove, ki smo jih dobili, smo izpremenili, ne moremo pa odgovarjati za to, ako še nismo izvedeli za vse izpremembe. Prosim obvestila! Glede dostave pa se zmenite z domačim pismonošem! Uprava.

Slov. Bistrica. V soboto, 5. oktobra, ob 20 in v nedeljo, 6. oktobra, po večernih uprizorih Sloveskov dom romantično igro iz narodnega življenja iz dravogradskega okraja z naslovom: »Adelajda, koroška roža ali Traberški menih.« Igra je po svoji vsebini zelo zanimiva. Med odmorom se bodo kazale na platnu slike iz Traberka, to je Dravograda. Pridite v obilnem številu!

Dravinjska dolina

Loče pri Poljčanah. Tudi pri nas izdelujemo marsikaj, kar izvažamo, med tem tudi opeko. Tudi svilo barvamo v tovarni na Zbelovem. Naš les je včasih šel celo v Egipet, a sedaj mu je pot zaprla ta nesrečna vojna vtrta. — Letina bolj slabo kaže. Voda Dravinja je že dvakrat letos prestopila bregove in poplavlila vse, kar je dosegla, in vzela tudi s seboj. Nekateri posestniki, ki bivajo tik ob njej, so morali s svojo živino kar bežati v višje ležeče kraje, da niso odplavali. Najstarejši ljudje ne pomnijo daleč nazaj take povodnji. Posestva, ki jih je poplavlila, pa so zasuta z blatom, peskom in gramozom, da ne bodo kmalu sposobna za obdelavo in setev. — Tudi toča se je prišla pokazati, a hvala Bogu samo pokazati! Pomoč je nujna. Najbolje z javnimi deli, da se škoda popravi, prizadeti pa zaslužijo za najpotrebnejši živ. — Poročil se je naš občinski tajnik g. Martin Grum s članico Marijine družbe Marijo Ojstršek. Sladki zakonski jarem si je nadela tudi naša Ančka, znana cerkvena cvetličarka in ustanovna članica Marijine družbe. Ker v jarmu navadno vozita dva, si je za pomočnika izvolila Jerneja Valanta in z njim stopila 14. septembra zgodaj zjutraj pred oltar. Dne 16. septembra pa sta nastopila skupno pot skozi življenje Ratej Vinko in članica Dekliškega krožka Marija Cugmajster. Lepo Ratejevo posestvo je po smrti gospodarja ostalo brez vodnika, a ko je sin Vinko prevzel vodstvo, je pa zmanjkalo gospodinje. In tako je sedaj vse urejeno, da bo prav. Vsem želimo na novi poti vso srečo in obilo božjega blagoslova! — Klopotci bi morali že peti po naših vinogradih, a se letos bolj malo glasijo, a glasijo se vendar že. Tudi sonce se nas je zadnji čas bolj usmili in upamo, da kapljica, kolikor je še bo, ne bo pre-slaba. Pa to bo tudi vse! Starino smo vso prodali po še precej dobri ceni.

Savinjska dolina

Solčava. Živinorejsko selekcijsko društvo je imelo 27. septembra premovanje plemenske živine.

»Jaz pa se Matiju ne dam fotografirati,« se je Trezika na videz kujala.

»Gospa, ne smete biti užaljeni,« ji je odgovoril Matija in gledal pri tem daleč mimo nje. »Ko bi vam jaz vašega begunca ne bil našel, bi ne bili gospa.«

Tedaj so se vsi zasmejali.

Čez nekaj časa sta šli ženi v drugo sobo, kjer je spala mala Trezika. Tilka je dvignila dete iz zibke in ga pokazala Treziki. Ta ga je hvalila, češ da je čisto podobno materi; Tilka pa se je branila in je trdila, da vsi pravijo, kako je podobno Juriju. Potem je jela moža hvaliti — kako se je predelal, kako krotek da je — skoraj da bi si želela, ko bi bil nekoliko manj nesebičen. Res, zdaj je srečna, da bolj biti ne more. — Trezika je bila ves čas okoli otroka. Izenada je zajecjlala:

»Ti — Tilka — če k nam tudi tak angelček pride — boš prišla — sama, kajne — za botro?«

»Kdaj pa že?« je vprašala Tilka veselo.

»Okoli božjica —« je Trezika zardela.

»Tega bo doktor vesel.«

»Da, zaradi tega sem srečna.«

Tilka je poljubila otročička, ga položila v zibko in malo pozibala, da je zaspal. Potem sta se s Treziko vrnili k onim. Končnik je bil medtem prinesel steklenico izbra-

Na premovanju je bilo ugotovljeno, da je živina srednje kakovosti, nizka in zelo široka, noge so močne, kar je dokaz o naravni vzgoji na paši. Potrebno bi pa bilo, da bi živino ob času slabe paše tudi krmili. Pri mladini je viden napredek, posebno če upoštevamo, da društvo deluje šele dve leti. Po končani prireditvi, katere so se udeležili tudi živinorejci iz drugih okrajev tega pasemskega okoliša, se je vršilo predavanje o pravilni vzreji mladine. Ing. Oblak je vzpodbujal k delu za pravilno vzrejo mladine, kjer je še največ pomanjkljivosti; g. Zupanc Martin je na svoj humorističen svojstven način grajal in hvalil obenem vse, kar se mu je zdelo potrebno. Poleg omenjenih sta živinorejcem govorila še g. ing. Venko in g. Štrucej. Sledilo je skupno kosilo, na kar so se živinorejci v prijetnem razpoloženju razšli.

Vrbje pri Zalcu. Te dni je obhajal 85. rojstni dan naš dolgoletni naročnik Matevž Seme. Jubilant je za svoja častitljiva leta še razmeroma pri prav dobrem zdravju in še ni dolgo tega, ko se je kosal s kosci po travnikih, a vsa domača dela opravlja še danes. Njegova dolga življenjska pot ni bila z rožicami postлана. V potu svojega obraza in s pomočjo svoje skrbne življenjske družice, katere ga spremlja še danes, čeprav tudi že ona v 80. letu, sta si z delom svojih rok prigrisopodirila majhno posestvo, kjer danes pri sinu Jožetu preživljata jesen svojega življenja. Njiju sinovi in hči bi jima iz srca radi olepšali jesen življenja, pa jim žal to radi današnjih izredno težkih prilik ni mogoče, zato pa želijo, da bi ju ljubi Bog ohranil v življenju še do biserne poroke, katero bi obhajala v par letih in na katero bi prihiteli vsi odsotni sinovi, vnuki in pravnuki.

Šmartno ob Paki. Živinorejci, organizirani v živinorejskem selekcijskem društvu, so imeli dne 26. septembra premovanje. Komisija je prišla do prepričanja, da društvo vrši uspešno delo, vendar bi bilo želeli, da se delovanje poglubi in pritegne k društvu še ostale živinorejce, ki še niso včlanjeni. Viden je bil ob tej priliki vpliv dobrih bikov na zarod. To nas pouči, kakšne važnosti so dobri plemenski bik, na katere na žalost naši živinorejci tako radi pozabljajo.

Šaleška dolina

Sv. Križ pri Belih vodah. Na rožnensko nedeljo, 6. oktobra, bo pri romarski cerkvi Sv. Križa velik romarski shod. Sveto opravilo bo ob šestih in ob desetih. Vmes sv. maše. Na predvečer bodo ob šestih večernice: pridiga, pete litanije in spovedovanje. Romarji, pridite od blizu in daleč, kakor je že vaša stara navada, da se bomo skupno zahvalili Bogu, da nam je ohranil mir in ga znova prosili, naj nam ga še ohrani naprej. — Zadnja romarska shoda bosta novembra: 8. dušni petek in 25. sv. Katarina. Ob petkih bo odslej sv. maša ob osmih.

Velenje. Živinorejsko selekcijsko društvo je imelo 24. septembra premovanje rodovniške živine. Ob tej priliki se je pokazalo, kako uspešno društvo deluje, saj se je živina po ceni komisije zboljšala od zadnjega premovanja pred tremi leti za 30%. Najboljši rejec je g. dekan Gregor Potočnik iz Šmartnega pri Velenju, ki je razstavil največ in najlepšo živino. Tudi ostali rejci dosti ne

nega starega vina, natočil je kozarce, se ozrl po vseh in spregovoril skoraj slovesno:

»Ljuba gosta, doktor in Trezika, za nas sta prav za prav še kakor ženin in nevesta. Zato vama danes, ko sta nas prvič obiskala, pristrčno čestitam in želim vso srečo in božjega blagoslova v zakonskem stanu. Vama se tudi zahvalim, da sem našel zopet svojo ljubo ženo in z njo svojo izgubljeno srečo. Zahvalim tudi vaju, Blaž in Matija, da sta v hudih časih bila moji ženi v pomoč. Vse vas pa prosim, da mi odpustite, kar sem vam hudega prizadel. So ljudje — in jaz sem eden teh — ki svojo srečo šele spoznajo, ko jo izgubijo...«

Pogled mu je obvisel na Tilki, za hip se mu je beseda zataknila, potem je dvignil čašo in nazdravil:

»Bog živi!«

Trčil je po vrsti z vsemi, nazadnje z ženo, globoko ji je pogledal v oči, šepnil je goreče, pa tiho, da ga je čula le ona: »Tilka!« — ona mu je prav tiho odvrnila: »Moj Jurij!« Potem se je hitro obrnila, kajti obliše so jo solze.

»Ho, ho, botra!« se je doktor poredno ozrl. »Za dežjem pride sonce, ne pa novo deževje. Vse kaže, da bo zdaj stanovitno lepo vreme.«

K O N E C

ČČ. GG. DUHOVNIKE

prosimo, da nam čimprej pošljete naročilo za novi oficij dne 9. oktobra — Sveti Janez Leonard. Poslali smo na vse župne urade obvestilo s položnico.

Tiskarna sv. Cirila.

zaostajajo, saj je živina v Velenju po sodbi komisije bila zelo izenačena in mlečnost pri kravah zelo visoka. Premovanje je pokazalo, da ima društvo vse pogoje za uspešen razvoj in napredek pri vzreji živine v bodočnosti.

Posavje

Senovo pri Rajhenburgu. Dolgoletna želja vsega senovskega prebivalstva, predvsem pa rudarjev, se je izpolnila. Naša podružna cerkev sv. Janeza je oživela, ker je dobila duhovnika g. Vičnika Viljema, II. kaplana iz Rajhenburga, ki je z veseljem in z vso vnemo prišel za delo, ki ni lahko. Sedaj je sv. maša v omenjeni cerkvi vsak delavnik ob 7, ob nedeljah ter praznikih ob 7 za rudarje, ob 9 pa za šolarje. Vemo, kako težko je delo rudarja, ki dan na dan v črnih rojih koplje premog, kjer se vsak dan znova od doma poslovi, ker ne ve, se li vrne še živ. V črnih rojih ni sonca, ni veselih src in misli; v črnih rojih preži smrt vsepovsod zahrbtno nanj. Drugim koplje črni zaklad za srečne in brezskrbne dni, a sebi grob, bridkost... Zato pa prihajajte v svojih bridkosti in težavah k Njemu, ki je Sonce in vir življenja.

Razni kraji

Gorenja vas nad Škofjo Loko. Tudi med nas je zašel »Slov. gospodar«. Z velikim veseljem ga sprejemamo vsak teden, saj ima za vsakega nekaj. Enega zanimajo podlistki, drugega zopet dopisi, tako da ima »Gospodar« za vsakega nekaj. Slovencev nas je v našem vođu 11. Ljudje so zelo dobri z nami ter nam posojajo tudi knjige. Ubogi ljudje si tukaj z dosti večjo težavo služijo svoj kruh. Zdaj v jeseni nosijo v koših praprot iz gozdov, da ga porabijo za steljo. Krasna je cerkva, ki je posvečena presv. Srcu Jezusove-mu. Severovzhodno od farne cerkvice se na hribčku v smrečju skriva podružna cerkva Sv. Urban. Vsak večer nas pozdravlja večerni zvon od Sv. Urbana, ko zvonijo Ave Marijo. Ob večernem glasu se pač človeku, ki je proč od svojega doma, milo stori pri srcu. Tako nam potekajo dnevi kot čuvanjem naše ljube domovine.

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
obilnost boji naša last!

France Prešeren, »Zdravljica«.

severu meji na vzhodne Pireneje, na jugu na Katalonijo. Državica meri v dolžino 29, v širino pa 27 km ter ima bore šest tisoč prebivalcev. V osmem stoletju so Andorci osvojili Francozi, pozneje, po borbi raznih grofov, je prišla pod cerkveno oblast, a je še večkrat menjala gospodarja. Za časa napoleonskih vojn ji je stal na čelu župan, ki je zastopal Francijo. Tudi pozneje je ostala pod francoskim protektoratom in vplivom. Andora ni bogata dežela. Sestoji po večini iz pašnikov, njeno prebivalstvo, ki je rimsko-katoliške vere, pa je zelo gostoljubno.

Konec najstarejšega lista. V Gentu v Belgiji je prenehal izhajati najstarejši list na evropski celini, »Gazet van Gent«. List je izhajal 265 let.

Kmečka trgovina

Zvišanje vrednosti marke

Kot smo že zadnjič poročali, so Nemci pri zadnjem zasedanju jugoslovansko-nemškega gospodarskega odbora v preteklem tednu zahtevali zvišanje vrednosti marke v razmerju z našim denarjem. Narodna banka je sedaj glede tega dala sporočilo, da je bilo sklenjeno, da bo znašala vrednost nemške marke od 1. oktobra 1940 17.82 din. V tej vrednosti se pa bodo vršila plačila samo tistega blaga, pri katerem bo kupčija zaključena po 25. septembru 1940, v kolikor bo to blago ocarinjeno po 30. septembru 1940. Stroji in razne druge potrebščine, ki jih dobavljamo od Nemcev, se bodo torej še vedno plačali po dosedanjih vrednostih marke 14.80 din, mora se pa denar za te stroje položiti pri določenih bankah do 31. marca 1941. To velja, kakor rečeno, za vse potrebščine, naročene v Nemčiji do 25. septembra 1940, a jih še nismo do tega roka prejeli. Rok za dobavo do 25. septembra naročenega blaga je 31. marec 1940. Pač pa se bo blago, naročeno po 25. septembru, obračunavalo na podlagi novo določene vrednosti marke, to je po 17.82 din. Račun za ta popust Nemcev pri plačilu od njih uvoženega blaga, naročenega do 25. septembra, bomo morali plačati s tem, da se bo tudi naše sadje (in morda tudi živina) plačevalo po novi vrednosti marke le v višini ene tretjine. Pri sadju se bo torej zvišala cena samo za okrog 25—30 par pri kilogramu, za živino se pa še nič gotovega ne ve. Iz tega sledi, da se z zvišanjem vrednosti marke na 17.82 din cena sadja ne bo dosti dvignila in nam Nemci za naša jabolka nikakor ne nudijo zavidanja vredno ceno. Cene so na domačem trgu že sedaj ponekod boljše kot pa nam dajo Nemci, proti Božiču pa bodo cene za sadje na domačem trgu vsekakor precej ugodnejše. Nauk iz tega dejstva je, da naši sadjarji potrebujejo čim več cenjenih sadnih shramb za shranjevanje sadja.

Umetna gnojila

se pri dviganju cen kmetijskih pridelkov vedno bolj izplačajo. Zaradi nastalih razmer je pa uvoz umetnih gnojil zelo otežkočen, domača proizvodnja pa trpi na pomanjkanju surovin, posebno kar se fosfornih in kalijevih gnojil tiče. To vprašanje je pretekli teden reševala v Beogradu posebna konferenca, ki se je poleg tega bavila še z vprašanjem o večji porabi umetnih gnojil v naši državi. Konferenca je sprejela naslednje sklepe: 1. Domače tovarne naj najprej zadovoljijo domače potrebe, nato šele izvažajo. Doma naj bi se prodajala umetna gnojila z 10% popustom. Tovarna umetnih gnojil v Rušah je kljub današnjemu porastu cen znižala cene apnenega dušika, da bi povečala njegovo porabo v državi. Ta tovarna je od 2000 vagonov apnenega dušika prodala do sedaj Jugoslaviji 60—100 vagonov, vso ostalo količino pa je izvozila v Nemčijo in Italijo. V interesu našega kmetijstva bo tudi »Zorka«, ki je največja tovarna umetnih gnojil v naši državi, znižala svoje cene. Predvsem bi prišel v poštev superfosfat, ki se od vseh umetnih gnojil največ uporablja. Poleg tega se je predlagalo še tole: Ukine naj se uvozna carina na umetna gnojila. Nadalje naj se zopet uveljavijo stare železniške tarife za prevoz umetnih gnojil, poseben popust pa naj se dovoli za prevoz apna. Izvede naj se učinkovita propaganda za večjo porabo umetnih gnojil. Ustanovi naj se sklad 10 milijonov din, ki naj služi za oddajo umetnih gnojil po znižanih cenah. Za boljše izkoriščanje hlevskega gnoja naj se izvede dolgoleten načrt, za kar je potrebno 100 milijonov din. Neobhodno je potrebno ukiniti državno trošarino na cement.

Kakor izvemo, bodo letos naročale za kmetovalce umetna gnojila zadruga, ki jih bodo dobile z znatnim popustom. Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru je že prejela v ta namen par vagonov kalijeve soli, ki je pri nas ni, iz Nemčije, pa tudi s fosfornimi gnojili je že založena. Vsi, ki mislijo uporabljati umetna gnojila, se naj tedaj obračajo le na zadruga!

Novo cene sladkorja

Na podlagi točke 11, § 4. uredb o izpremembah in dopolnitvah uredbe o sladkorni pesi, in zakona o državni trošarini z dne 19. avgusta 1939 je finančni minister predpisal, da smejo sladkorne tovarne pri prodaji sladkorja, izdelanega v kampanji 1940/41, v vagonskih pošiljkah računati za 100 kg kristala kupčeva postaja, vključno državna trošarina, pa brez skupnega davka — 1330 din

za 100 kg kock pod istimi pogoji pa 1495 din. Ta cena znaša za kilogram kristalnega sladkorja franko kupčeva postaja vključno državna trošarina brez skupnega davka na poslovni promet 13.30 din, za kilogram sladkorja v kockah pa 14.95 din.

V primeri z lanskimi cenami je letos cena višja. To se da razlagati predvsem z dejstvom, da je znašala lanska odkupna cena za sladkorno peso 22 din za 100 kg, letos pa je bila 23. februarja cena zvišana na 25 din, to je za 13.64%, nato pa je bila cena še enkrat zvišana, in sicer 12. aprila, na 32 din, tako da znaša skupno povišanje v primeri z lanko ceno 45.45%. Po prejšnjih poročilih so menda tudi drugi proizvodni stroški sladkornih tovarn narasli.

Kot za prejšnji sladkor, tako so tudi za novi sladkor določene v vsej državi enake cene. Nove cene so višje kot prejšnje, zraven pa je treba prišteti še prometni davek. Tako je računati, da se bo cena sladkorja zvišala za 1.80—1.90 din pri kilogramu, seveda tudi nekoliko višji prometni davek. V nadrobni trgovini je pričakovati, da bo znašala cena sladkorja za okoli 2 din več, kot je znašala cena za sladkor iz prejšnje kampanje. Tako bo znašala cena kristalnega sladkorja 16, cena sladkorja v kockah pa okoli 17.50 din kg.

Letošnja kampanja za predelavo pese v sladkor se je začela okoli 10. septembra, to je nekoliko pozneje kot lani. Pridelale je razmeroma dober in pričakovati je, da v preskrbi s sladkorjem ne bo motenj. Kakor čujemo, se blago že odpošilja iz sladkornih tovarn in ga bomo v najkrajšem času dobili.

Cene krompirja

O letošnjih cenah krompirja se je že mnogo razpravljalo. Oni, ki krompir kupujejo, vpijejo, da je predrag, a kmetje poudarjajo, da v sedanjih razmerah še niso s cenami krompirja kriti stroški pridelovanja. Nekaj reda je nameravalo narediti ljubljansko in mariborsko tržno nadzorstvo z določitvijo najvišjih cen za krompir, ki se prodaja na trgu. V zvezi s tem se je jelo razpravljati, da se naj cena krompirju določi na splošno, in to na podlagi cene moki, pri čemer bi cena krompirju znašala četrtnina vrednosti moke, torej okrog 1.37 din kilogram. Proti tej nizki ceni je nastopil tajnik Kmetijske zbornice inž. Jože Suhadolc z dokazili, da so proizvajalni stroški mnogo višji. Tudi zadruga s svojo blagovno centralo Osrednjo kmetijsko zadrugo v Mariboru so podvzele akcijo za višjo ceno krompirju in kakor izgleda uspešno, kajti kmalu bodo cene krompirju v Sloveniji določene za vse kraje, in to okrog 1.60 din kg. Seveda se bo na podlagi tega krompir v mestih kljub določilom tržnih nadzorstev podražil, kajti sicer ga sploh na trg nihče ne bo pripeljal.

Najvišje cene drv v ptujskem in celjskem okraju

Okraj Ptuj. Bukove cepanice I. vrste 110 din, II. vrste 100 din, III. vrste 90 din, vključno s poslovnim davkom franko vagon, postavljen na postajo v okraju. — Za bukovke okroglice, cepljene, je cena 10 din nižja, za bukovke okroglice, necepljene, in za odpadke na žagah je cena 30 din nižja. Za bukovke hlode (panje) in sečnice se določa cena 40% nižje. — Za drva iz drugega lesa se določijo cene v odstotkih cen bukovih drv: gabrova drva 105 odstotkov, lipova 95 odst., jesenova 92 odst., borova in smrekova 80 odst., hrastova in cerova 87 odst., jelševa 73 odst., topolova in vrbova 50 odstotkov. — Za drva, ki se postavijo od proizvajalca ali od preprodajalca kupcu na dom, se računa 10 din več. V tem znesku je računani dovoz s postaje v skladišče preprodajalca ter dovoz na dom kupca pri takojšnjem plačilu. — Cene drvam, ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računajo 15 din pri prostornem metru več. — Posebej se more računati odškodnina za žaganje, ki ne sme biti večja od 10 din za prostorni meter, in pribitek zaradi obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki jo kupec za drva še dolguje.

Okraj Celje. Bukove in gabrove cepanice I. vrste za en prostorninski meter 102.50 din, II. vrste 96 din, III. vrste 84 din; za bukovke okroglice 65 din, za bukovke klade (panji) in sečnice 55 din. — Za drva iz drugih vrst drevja (mešano 75% cepanice in 25% okroglice): cerova 86 din, hrastova 80 din, jesenova 75 din, jelševa 72 din, bo-

rova 70 din, smrekova 64 din, lipova 60 din, topolova in vrbova 50 din. — Za žagana in cepljena drva: 100 kg žaganih bukovih cepanic I. vrste 28 din, 100 kg žaganih bukovih cepanic II. vrste 26 din, 100 kg žaganih in cepljenih bukovih cepanic I. vrste 30 din, II. vrste 28 din, 100 kg žaganih mehkih drv 22 din, 100 kg odpadkov na žagah (mešano trdo in mehko drvo) 30 din. — Za drva, ki se postavijo od trgovca z drvmi kupcu na dom, se lahko računajo prevozní stroški po medsebojnem dogovoru, dočim proizvajalcu drv ne pritiče za dovoz drv kupcu na dom nobena posebna odškodnina. — Posebej se sme računati pribitek zaradi obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% vsote, ki jo kupec za drva še dolguje.

Cene špecerijskega blaga v Mariboru

Banatska pšenična moka Ogg 9 din, enotna krušna moka 4.80 din, mehka koruzna Ia 3 din, fina krompirjeva moka za pecivo 14 din kg. — Pšenični zdrob 9 din, koruzni zdrob 4.50 din, zdrob za otroke 9.50 din kg. — Sladkor v kristalu 13.50 din, v kockah 15.50 din, v prahu 15.50 din, kandis 30 din kg. — Santos extra kava 90 din, Costarica kava 98 din, Portorico kava 100 din kilogram. — Franck 21 din, Kolinska 20 din, Kneipova sladna kava 20 din, sladna kava Jarc 13 din, ržena kava Žika 16 din, praženi ječmen Jarc 9 din kg. — Franzovi makaroni 12 din, Cetina makaroni 13 din, Pekatete makaroni 15.50 din, Franzovi špageti 12 din, Cetina špageti 13 din, Pekatete špageti 15.50 din, polžki 12 din, rezanci 13 din kg. — Svinjska domača mast 25 din, bela slanina 27 din, prekajena 30 din, papricirana 32 din, hamburška 32 din, gnjat 30 din, zavita gnjat 27 din, gnjat (šunka) v narezku 55 din, prekajen vrat 26 din, reberca 24 din, glavina brez kosti 18 din, prekajeni svinjski jezik 30 din, ogrska salama 65 din, lovska salama 65 din, poljska salama 30 din, šunkarica 35 din kg; kranjska klobasa 5.25 din, hrenovka 2.25 din komad. — Ječmenova kaša št. 10 8 din, št. 7 9.50 din, št. 4 11 din, ječmenček št. 000 13 din, ovseni kosmiči Eta 25 din, nova čebula 2 din kg. — Oljčno olje 35—37 din, vinski kis Ia 7.50 din, IIa 3.50 din, kis za vlaganje 3.50 din, 80% kisova kislina 54 din, rum 38 din, stara slivovka 24 din, tropinovec 26 din, brinjevec 42 din, konjak 50 din, hruskov liker 78 din, malinovec 30 din, petrolej 7.35 din, kurilni špirit 13.50 din liter. — Mešana marmelada 20 din, marelična marmelada 30 din, kvas 50 din, sol 1.50 din, grenka sol 3 din, jedilna soda (bicarbona) 22 din, pšenični otrobi 2.50 din, koruzni otrobi 2 din, milo Schicht in Zlatorog 14.50 din, isto terpentinovno 15.50 din, Hubertus in Albus terpentinovno milo 16 din, soda 2 din, škrob 18 din, lug 4 din kg.

Drobne gospodarske vesti

Uredba o orehovem lesu. V »Službenih novinah« z dne 23. septembra je objavljena uredba o gojitvi, sekanju, prometu in izvozu lesa domačega oreha. Po tej uredbi je prepovedano vsako sekanje domačega oreha v času od 1. aprila do 1. oktobra. Dovoljenje za sekanje med 1. oktobrom in 1. aprilom da po tej uredbi obča upravna oblast prve stopnje samo tistim osebam, ki lahko posade za vsak posekani oreh pet orehov. Orehov les se sme izročiti prometu šele potem, ko ga ožigosa okrajni referent, izvoznik pa mora pouditi vojnemu ministrstvu za njegovo potrebo 10% orehovega lesa od količine, ki jo je pripravil za izvoz. Kazen za prestop te uredbe znaša 2000—3000 din, oziroma 30 dni zapora.

Prizad se bo bavil tudi z uvozom. V nedeljo je bil redni občni zbor Prizada, na katerem so bila spremenjena pravila v tem smislu, da se bo Prizad v bodoče lahko bavil tudi z uvoznimi posli. Družba se bo v bodoče imenovala »Privilegirana izvozna in uvozna delniška družba kraljevine Jugoslavije«.

Enotno milo. Na osnovi predlogov jugoslovanskega odbora za normalizacijo bo v kratkem odredil trgovinski minister, da bodo smele tvornice mila v naši državi izdelovati samo nekaj vrst mila. Za novo milo bo odredil cene urad za nadzorstvo cen, tvornice in trgovci pa bodo imeli dva meseca časa, da bodo lahko razprodali stare zaloge.

Izvoz konj. Na osnovi naredbe z dne 16. avgusta o izvozu konj je za izvoz konj določena v Sloveniji »Gospodarska zveza«. Imenovan je tudi strokovni odbor za promet s konji in komisija za promet konj.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor debeli 7.50—9 din, poldebili 6 do 7.50 din, plemenski 7—9 din; Ljubljana I. 8.50 do 9 din, II. 8—8.50 din, III. 7—7.50 din; Kranj I. 9 din, II. 7.75 din, III. 6.50 din kg. žive teže.

Biki. Maribor 5.50—7.25 din kg. žive teže.

Krave. Maribor debele 6—8 din, plemenske 5.50 do 7 din, klobasariče 4.50—5.50 din, molzne 6 do 8 din, breje 5.50—7 din; Ljubljana I. 7.50—8 din, II. 6—7 din, III. 5—6 din; Kranj I. 8.25 din, II. 7 din, III. 5.75 din kg. žive teže.

Telice. Maribor 6.75—8 din, Ljubljana I. 8.50 do 9 din, II. 8—8.50 din, III. 7—7.50 din; Kranj I. 9 din, II. 7.75 din, III. 6.50 din kg. žive teže.

Teleta. Maribor 7—9.50 din, Ljubljana 8—9 din, Kranj I. 9 din, II. 8 din kg. žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 80—130 din, 7—9 tednov 135—170 din, 3—4 mesece 200—330, 5—7 mesecev 350—500 din, 8—10 mesecev 510 do 700 din, 1 leto stare 720—950 din komad; kg. žive teže 8—10.50 din, kg. mrtve teže 12—16 din. V Ptuj so bili 6—12 tednov stari prasci 100—200 din komad, kg. žive teže pa 10—10.50 din. V Kranju so bili mladi pujski 8—10 tednov stari po 290—380 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 10.50—11 din, Ljubljana 14—15 din, Kranj 14—15 din kg. žive teže.

Debele svinje (speharji). Ptuj 11.50—12 din, Ljubljana sremski 17—18 din, Kranj 16 din kg. žive teže.

Tržne cene

Žito. Maribor: ječmen 2 din, koruza 4 din, oves 1.75 din, proso 3.50 din liter; Celje: pšenica 3.75 din, ječmen 3.75 din, rž 3.75 din, oves 3.50 din kg.

Fižol. Maribor 3—5 din liter, Celje 7 din kg.

Krompir. Maribor 1.60 din, Celje 2 din, Ljubljana 1.50 din, Kranj 1.50—2 din kg.

Seno. Maribor sladko 90—100 din, Celje 100 do 110 din, Ljubljana 90—130 din 100 kg.

Slama. Celje 55 din, Ljubljana 60 din 100 kg.

Otava. Maribor 80 din 100 kg.

Jabolka. Maribor 3—6 din, Celje 3—10 din, Ljubljana 3—6 din, Kranj 3—10 din kg.

Hruške. Maribor 8—16 din, Celje 3—10 din, Ljubljana 5—20 din, Kranj 5—14 din kg.

Ostalo sadje. Maribor: slive 8—10 din, breskve 8—18 din kg; liter borovnic 2 din, malin 4—5 din, brusnic 8—10 din, šipka 3 din, kostanja 5 din.

Jajca. Maribor 1—1.25 din, Celje 1.25 din, Ljubljana 1.25 din, Kranj 1.25—1.40 din komad.

Surovo maslo. Maribor 30—32 din, Celje 32 do 40 din, Ljubljana 32—40 din kg.

Sejmi

7. oktobra živinski: Ormož, Slovenjgradec; goveji in kramarski: Pišce (namesto 6.) — 8. oktobra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor, Rakičan — 9. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 10. oktobra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Rajhenburg, Vuzenica — 11. oktobra svinjski: Maribor — 12. oktobra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Teharje.

Zdravniška posvetovalnica

G. Fr. P., Ljubnica. Po Vašem Vas muči sklepni revmatizem že par mesecev. — Prosim, preberite drugi moj odgovor v zadnjem »Slov. gospodarju«, str. 13. Kar sem tistemu naročniku svetoval, velja polno tudi za Vas. Zdravnik naj Vam da zdravila, ki niso draga. Zraven pa še svetujem, da imate bolane sklepe toplo oblečene posebno pozimi. Ne jejte črnega mesa (goveje) ter možgan, pljuč, srca, jeter in ledvic. Tudi govejo juho raje pustite. Hranite se z mlečnimi jedili in s povrtnino. Belo meso pa lahko uživajte, tudi ribo. In zavijajte sklepe toplo ter ne pozabite na zdravilo, ki ga bo dal zdravnik.

G. H. L. K. Vse poletje Vas že mučijo noge, žvižga in šumi Vam v ušesih, slišite slabše in močno se potite ponoči. — Vse ste povedali, le glavnega ne: koliko ste stari. — Začniva pri ušesih. Mogoče imate ušesno maslo v sluhovodu, ki ga deloma zapira in povzroča piskanje in šumenje; mogoče pa je to posledica kake notranje bolezni. — Nočno potenje je prav tako lahko znak kake notranje bolezni in tudi bolečine v nogah. Iz vsega sledi, da Vam je potrebna natančna zdravniška preiskava. Če nimate sredstev, dobite ubožno spričevalo na občini, s katerim lahko greste k banovinskemu zdravniku ali pa v bolnišnico. Vse brezplačno. Po preiskavi se bo našlo tudi pravo zdravilo. Ne odlašajte torej!

G. I. R., Blatno. Ste 49 let star in pred šestimi leti se Vam je začela tresti desna roka, pozneje še leva. Nato ste začeli težko hoditi in sedaj že sploh komaj hodite. Radi bi vedeli, če je ta bolezen ozdravljiva. — Predvsem bo treba napotiti se v kak zavod ali bolnišnico, kjer imajo na razpolago vsa sredstva za preiskavo krvi itd. Mislim namreč, da imate kronično vnetje mozga. Vsi znaki kažejo na to. Zasebni zdravnik nima na razpolago sredstev za zdravljenje in ugotovljenje te bolezni, zato poslušajte moj nasvet in odidite v kako večjo bolnišnico, ali pa na kliniko za živčne bolezni v Zagreb. To bi bilo najbolje. Kako dolgo bo trajalo zdravljenje, to Vam jaz ne morem reči, ker Vas nisem videl. Glavno je, da pridete v zavod in začnete z zdravljenjem.

Viničarski vestnik

Ptuj. V nedeljo, 6. oktobra, se vrši v okoliški osnovni šoli zelo važen sestanek ptujskih viničarjev, na katerem bo govoril strokovni tajnik Zveze viničarjev tov. Košnik Joža. Obrazložena bo dopolnilna uredba viničarskega reda ter se bo razpravljalo o vseh drugih gospodarskih težkočah, ki zadevajo viničarski stan. Začetek ob 8.30 dopoldne. Iskreno vabljeni vsi viničarji iz ptujske okolice. — Načelstvo SZV ZZZD.

Haloze. Sklicujemo zelo važen sestanek haloških viničarjev za okraje: Ptujška gora, Podlehnik, Sv. Trojica, Sv. Duh itd., ki se vrši v nedeljo, 6. oktobra, ob dveh popoldne pri g. Verdenik Jožefu, kovaču v Pristavi. Smatramo za svojo sveto dolžnost, da kot edina predstavica viničarskega stanu spregovorimo resno besedo za pomoč haloškim viničarjem, ki so izmed vseh drugih pomoči v teh težkih časih najbolj potrebni. Govoril bo zastopnik strokovne Zveze viničarjev ZZZD iz Ljutomera tov. Košnik Joža. Haloški viničarji, udeležite se sestanka polnoštevilno! Iskreno vas pozdravlja in vabi načelstvo SZV ZZZD.

Naznanila

»NAŠA KRI« V NARODNEM GLEDALIŠČU

Najmlajša katoliška prosvetna društva: Sv. Magdalena, Pobrežje, Tezno in Radvanje uprizorijo v skupnem sodelovanju v nedeljo, 6. oktobra, v Narodnem gledališču v Mariboru Finžgarjevo narodno igro »Naša kri«, katera je najprimernejša za sedanjí čas. Celotna prireditve se vrši pod pokroviteljstvom profesorja bogoslovja in predsednika Prosvetne zveze g. dr. Josipa Hohnjca iz Maribora. Igro režira predsednik Prosvetnega društva na Teznu g. Franc Rupnik.

Ker je to prva večja prireditve imenovanih prosvetnih društev iz izrazito delavskih predmestij Maribora in ker hočejo ti delavci ravno s to tako pomembno igro manifestirati našo narodno pripadnost, upamo, da ne bo Slovencev v Mariboru in okolici, ki ne bi prišli na to tako značajno prireditev. Cene vstopnicam so kljub velikim stroškom globoko znižane, tako, da bo obisk na-

še prireditve omogočen vsem slojem. Vstopnice se prodajajo vsak dan pri gledališki blagajni.

Da bo vsem omogočen obisk, bosta v Narodnem gledališču v nedeljo, 6. oktobra, dve predstavi, in to ob treh popoldne in ob osmih zvečer.

★

Zatiranje sadnih škodljivcev. Po zakonu o zatiranju bolezni in škodljivcev kulturnih rastlin je dolžan vsak sadjar (lastnik, uživalec, zakupnik sadonosnika) pravočasno zatirati škodljivce z lastnimi močmi in sredstvi. Občinska oblastva morajo gledati na to, da se oskrba drevja, zlasti škropljenje pozimi, izvršuje vestno in splošno. Vsaka malomarnost in brezbržnost pri tem se kaznuje. Zato odreja mariborski g. župan zaradi zaščite sadnega drevja pred San. Josejevim kaparjem, naj se izvrši v času od 1. novembra 1940 pa do 15. aprila 1941 zimsko škropljenje sadnega drevja. Kakor prej navedeno, mora vsak sadjar med tem časom temeljito poškopiti sadno drevje

Razgovori z našimi naročniki

Rad bi postal kuhar. I. H., Apače. Kake posebne kuharske šole za fante nimamo. Vaš sin si bo moral sam poiskati kako kuhinjo (restavracijo, menzo ali podobno), kjer se bo izučil, odnosno izpopolnil v kuharski umetnosti. Delovni in plačilni pogoji bodo stvar dogovora z lastnikom kuhinje. Nam žal ni znano, katera kuhinja bi Vašega sina sprejela, odnosno katera bi bila najboljša. Poskusite morda s časopisnim oglasom.

Pazniška, železničarska, kmetijska služba. K. I. p. v B. 70. Žal nimamo evidence, v katero izmed navedenih služb bi mogel biti Vaš sin čimprej in sigurneje sprejet. O tem, kam je nasloviti prošnje za sprejem v pazniško službo in o potrebnih dokumentih, smo pisali pred kratkim na tem mestu. Sprejem se vrši po predhodnem razpisu. Ako bi napravili prošnjo brez razpisa, bi Vam jo najbrž vrnil. Lahko tudi vložite prošnjo brez dokumentov s pripombo, da boste dokumente poslali na zadevni poziv. Kdor hoče biti sprejet (s šolsko izobrazbo, kakor jo ima Vaš sin) v službo pri železnici, mora prositi najprej, da se ga sprejme kot delavca; prošnjo je nasloviti na najbližnjo progovno sekcijo ali na ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani pod sledečimi pogoji: da je prosilec star nad 18, a ne nad 30 let, da je duševno in telesno zdrav, dobrega vedenja, da zna službeni jezik, da ni bil obsojen s sodno razsodbo na izgubo častnih pravic, da je po dovršenih 21 letih starosti odslužil obvezni rok v stalnem kadru vojske ali mornarice. — Kar se tiče zasebnih služb je najbolje, da se poslužite časopisnega oglasa, ako nimate osebnih zvez.

Sin edinec bi rad služil kot hranilec. Ž. J. V. p. B. Za hranilca bi se Vas moglo smatrati le, ako bi bil Vaš oče preko 60 let star ali pa za delo nesposoben, kar bi moral ugotoviti vojaški zdravnik.

Razpolaganje občine z občinsko cesto. Več naročnikov. Ako je opisana parcela državna ali samoupravna (občinska) cesta, tedaj ne more nihče priposestevovati lastninske ali kake druge stvarne pravice na tej parceli (cesti). — Za odsvojitev občinske lastnine je predpisan poseben postopek, odnosno pogoji; ako se jih občina ni držala, ko je odstopila omenjeno parcelo nekemu posestniku kot odkodnino, imate pravico pritožbe na okrajno načelstvo. Ako je bila odsvojitev parcele dovoljena, tedaj vaščani nimajo več pravice oddajati parcelo v zakup. Treba pa je, da so podani zelo važni razlogi za odsvojitev, da je ban podal povoljno mišljenje, finančni minister pa svoje odobrenje v sporazumu z ministrom za notranje zadeve.

Žena in plačilo dolgov moža. A. T. Žena ni dolžna plačevati dolgov, katere je napravil njen mož, zlasti še, ako jih je napravil pred sklenitvijo zakona. Kaj drugače bi bilo, ako jih je žena prostovoljno sama prevzela v plačilno obvezo, ali

z zatiiralnimi karboliniji, to je 12% mixdrinom (arborinom) ali z 8% Schell-biljbranom. K cejnemu nakupu škropiva bo kr. banska uprava prispevala v okviru proračunskih možnosti, toda le za one posestnike, ki se pravočasno prijavijo pri občinah. Občine zbirajo naročila za škropivo do 15. oktobra. Vsak naročnik plača po 4.50 din za kilogram naročenega škropiva. Po tem času zamudniki ne dobijo škropiva po znižani ceni. Naročilo je veljavno, ko ga odobri banska uprava. Vsak sadjar v mestu Mariboru, ki naroča škropivo po znižani ceni, se mora prijaviti osebno v času do 15. oktobra v vložišču mestnega poglavarstva v Mariboru, Rotovški trg 1, kjer plača ustrezen znesek za škropivo. Vsak naročnik sme naročiti največ do 50 kg škropiva po ceni 4.50 din. Višek naročila mora plačati po 9 din kilogram. Kolikino škropiva v razredčenem stanju na posamezno drevo je izračunati tako, da je vzeti približno toliko litrov tekočine, kolikor je drevo staro.

Spodnja Poljskava. Tukajšnja Kmečka zveza deklet priredi v nedeljo, 6. oktobra, ob treh popoldne poučno predavanje v šoli v Spodnji Poljskavi. Vabljeni so vsa poljskavska dekleta, pa tudi matere pridite in se prepričajte o delovanju DKZ, katere članica je tudi vaša hčerka. Vabi odbor.

Licencovanje bikov se vrši v torek, 1. oktobra, ob 8 pri Sv. Lovrencu na Pohorju za občino Sv. Lovrenc in Podvelka; ob 13 v Rušah; ob 15 v Limbušu. — V četrtek, 3. oktobra, ob 8 na Pobrežju na dvorišču gostilne Reihenschuh; ob 10 pri gradu Betnava za občini Radvanje in Studenci; ob 12.30 v Hočah; ob 15 v Račah za občine Rače, Fram in Slivnica. — V petek, 4. oktobra, ob 7 v Spodnji Poljskavi za občini Spodnja in Zgornja Poljskava ter Črešnjevce; ob 10 v Slov. Bistrici za občine Slov. Bistrica, Sv. Martin na Pohorju, Laporje ter oni del občine Črešnjevce, ki ima bliže v Slov. Bistrici kot v Sp. Poljskavo; ob 13 v Poljčanah na sejnišču; ob 15 v Statenbergu za občino Makole. — K licencovanju se morajo prignati vsi biki od starosti 15 mesecev naprej, torej tudi oni, kateri so že licencovani. Prignati je tudi rodovniške bike, nadalje vse brez ozira na pasmo ali barvo. Izpod 15 mesecev stare bikce se pa tudi lahko prižene zaradi posvetovanja o plemenski sposobnosti. Biki morajo biti razvrščeni po občinah. Dogon mora biti točen ob določenem času. Nesposobni biki se bodo brezplačno stisnili (rezali). Po možnosti se naj priprave tudi plemenski merjasci na pregled. Dobri rejci prejmejo nagrado. Pripeljati pa se morajo oni merjasci, kateri so bili kupljeni s podporo banske uprave ali okrajnega kmetijskega odbora. Licencovanih bikov potrebuje občina: Črešnjevce 6, Fram 7, Hoče 11, Limbuš 4, Makole 5, Pobrežje 8, Podvelka 3, Sp. Poljskava 5, Poljčane 6, Rače 14, Radvanje 2, Ruše 3, Slivnica 5, Slov. Bistrica 11, Studenci 1, Sv. Martin na Pohorju 3, Zg. Poljskava 3, Laporje 3, Sv. Lovrenc na Pohorju 5. Kjer bo premalo licencovanih bikov, jih bodo morale občine same nadomestiti. Prilika za to bo na plemenskem sejmu v Mariboru dne 25. oktobra.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Kakor lani, bo tudi letos Fantovski odsek priredil telovadne tekme, in sicer letos samo v lahki atletiki. Tekmovali bodo tudi mladci. Obenem se bodo ob tej priliki pomerili za prvenstvo v odbojki odseki: Ljutomer, Gornja Radgona in Sv. Jurij. Tekme bodo samo ob lepem vremenu 6. oktobra po večernicah, sicer pa naslednjo nedeljo, 13. oktobra. Ogled tekem je brezplačen.

Bratenci. Vlak, ki vozi iz Murske Sobotne proti Ljutomeru ob 7.20, je imel doslej vedno zamude, tako da so se dijaki ljutomerske meščanske šole morali posluževati vlaka, kateri vozi že po petih jutraj. Koliko sitnosti je to povzročalo ubogim materam, ki so morale zgodaj jutraj vstajati in kako slabo je to vplivalo na duševno in zdravstveno stanje otrok, ni treba še posebej poudarjati. Sedaj pa so dijaki dobili na znanje, da bo odslej vlak ob 7.15 vozil redno, tako da se ga dijaki lahko poslužujejo. Starši prizadetih dijakov tudi s hvaležnostjo jemljejo gornje obvestilo na znanje s prošnjo, da ostane tako skozi vse šolsko leto. Obenem se starši iz srca zahvaljujejo vsem gospodom, posebno pa g. Bajlecu, narodnemu poslancu v Murski Soboti, kateri v teh težkih časih skušajo lajšati nam težki položaj v Slovenski Krajini.

Ljutomer. Kmetijska in Vinarska zadruga ter Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredijo v

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

nedeljo, 6. oktobra, ob 9 v dvorani Katoliškega doma nadvse poučno predavanje o potrebi in uporabi umetnega gnojila ter o že doseženih uspehih naših kmetovalcev. Predaval bo g. Novak, upravitelj banovinske trsnice Kapela. Naslednje, prav tako važno predavanje bo imel kmetijski referent g. Jan Lipovec o pravilni izvršitvi letošnje trgatve z ozirom na neugodno vinsko leto.

Škoda po divjem zajcu znaša v Sloveniji 20,000.000 dinarjev

»Slov. gospodar« kot glasilo štajerskih kmetov že leta in leta vodi borbo proti divjemu zajcu, ki baš na Štajerskem, kjer je največ sadnega drevja, povzroča največjo škodo. Bivša Kranjska škoda po divjem zajcu ne občuti v toliki meri, zato tudi časopisje, izhajajoče na tem področju naše banovine, o zajcu bolj malo piše. Seveda to stališče prav nič ne zmanjša ogromne škode, ki jo povzroča divji zajec leto za letom našemu kmetu. Kakšna je ta škoda, nam je lepo povedal g. Šketa Joško, občinski tajnik iz Jarenine. »Slov. gospodar« kot star bорец proti divjemu zajcu ta njegov prispevek priobčuje z namenom, da bi merodajni vendar enkrat pravilno ocenili škodo, ki jo povzroča divji zajec, in ga vzeli izpod zaščite. G. Šketa piše:

V tem letu oblast že tretjič zbira potom občin statistične podatke o poškodbah, povzročenih po divjem zajcu na sadnem in gozdnem drevju ter na vinski trti. Iz teh statistik, ki jih skrbno zbirajo naše občine, je razvidno, da znaša število po divjem zajcu poškodovanih sadnih dreves po 1500, 2000 in še več. Če izvzamemo škodo, ki jo povzroča divji zajec na trti, gozdnem drevju, njivskih sadežih, n. pr. fižolu in drugih, znaša škoda že v posameznih občinah na stotisoče. Računajmo: drevo, staro 6—8 in več let, ki že prične roditi, je vredno najnižje računano 100 din. Če je v občini poškodovanih dreves 2000, znaša torej škoda 200.000 din. V Sloveniji imamo vsaj 200 občin, v katerih se kmetje pečajo tudi s sadjerejo. Če računamo povprečno, da je vsaki teh 200 občin povzročil divji zajec 100.000 din škode, znaša to ogromno vsoto 20 milijonov dinarjev.

Torej za toliko se je zmanjšalo narodno premoženje slovenskega kmeta v teku zadnje zime samo zaradi tega, ker zakon divjega zajca štiti — in sicer štiti v zabavo gospodi, da lahko hodi na lov iz samega dolgega časa. Kljub vsem posredovanjem, vlogam in protestom kmetijskih organizacij, ki vsekakor zastopajo nad 100.000 kmetov, se zakon o lovu še ni spremenil, ker temu nasprotuje peščica bogate, zabaveželne gospode. Tista malenkostna zakupnina, ki jo dobe občine od lovskih zakupnikov, ne odtehta niti enega odstotka tega, kolikor trpe kmetje škode samo na sadnem drevju leto za letom. Na primer v občini, ki je trpela preko 250.000 din škode po divjem zajcu, znaša letna zakupnina lova le 2500 din, torej ravno 1%! Pri tem pa še ni všteta škoda, ki jo povzroča zajec na drugih kulturah, predvsem na fižolu.

Pa bo kdo rekel: »Saj ima kmet pravico zahtevati odškodnino od zakupnika!« Vsak, ki pozna našega kmeta, ve, da je ta izgovor jalov, kajti preden dobi kmet odškodnino, je toliko sitnosti, komisij in ne vem kaj še vse, da kmet raje trpi škodo in molči, kakor da bi si nakopal sitnosti in sovraštvo zakupnika, ki je navadno kak mogočnik.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Ofra na majhno posestvo tik mesta sprejemem. Ponudbe na upravo pod »Ofer 1421«.

Sprejemem vinčarje s 4—5 delovnimi močmi, ki se razumejo na vsa vinogradna dela. Vprašati gostilna Kos, Košaki. 1424

Služkinja, kmetka, se sprejme takoj. Frangež, Bohova 32, p. Hoče. 1423

RAZNO:

Trije plemenski merjaški na prodaj! Velike pasme, dva po šest mesecev, eden 10 mesecev star, z dolgimi ušesi, 30 letno vzrejališče (zredi se do 380 kg). Oglasiti se pri: Janez Šegula, veleposestnik, Hlaponci, p. Polenšak. 1422

Prodajam dober gepl in mašin. Franc Veršič, Sveti Bolfank v Slovenskih goricah. 1422

Dva šivalna stroja, pogrezljiv Pfaff in Singer, dobro ohranjena, poceni prodaj. Medved, Ptuj, Zgornji Breg 30. 1420

Stedilnike vseh vrst, vlite železne in bakrene kotle, peči, nagrobne križe, vodovodne cevi, ameriške žage in vso drugo železnino dobite v najboljši kakovosti in po zmernih cenah v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor (nasproti frančiškanske cerkve). 1376

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »K« 12—15 m boljših flanelov za moško in žensko perilo 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m la flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 200 dinarjev. — Pray tako je še letni paket serija »M« 13—15 m delena, kretona in druka za obleke in predpasnike, kakor tudi paket z oksfordom za srajce, mešano v zalogi; vsak paket stane 155 din. — Paket serija »T« 4 m la volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
JAL TVORNIC GLASBIL
MEINEL-HEROLD-MARIBOR-106

KLOBUKE kupite najceneje! Počne dobite iz čiste pohorske volne. Popravila klobukov od 10 din naprej. Se priporoča **VLADKO BABOŠEK**, klobučar, Maribor, Vetrinjska 5. 1421

Pozor! Vsakovrstne odpadke železja, kovine, cunj, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah trvdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

Žal Vam bo,

če si ne naročite knjige

»NOSTRADAMUSOVA PREROKOVANJA«!

Čudovite so te napovedi o sedanji vojni, ki so se doslej do pičice izpolnile. Zelo zanimivo je napovedan nadaljnji prtek vojne, velika lakota v Evropi ter druge nesreče, ki nas bodo zadele. — Pišite na naslov: **J. Golec, Maribor, poštni predal 32**, ter priložite v pismu znamke za 12 din, pa boste knjigo takoj dobili.

Vekoslav Skuhala:

Lojzek zidar

Lojzek je bil kmetski otrok. To vedo vsi, ki so že čitali o njem, kako je obhajal božični večer, ali kako je zbiral vaško deco, da so se igrali šolo. V pričujočih vrsticah pa se bo razodela resnica, da je bil naš Lojzek tudi — zidar. Brez uvoda v to razodetje seveda ne gre. Uvod bodi kratek!

Gospod, odnosno meščanski otroci imajo za svoje vse kaj drugega na razpolago kot deca na kmetih. Na kmetih ne vidiš v otroških rokah kake rumene ali pisane žoge, razen modrega ali rdečega balončka, kakor jih deli Bata kot nagrado, če prineseš v njeno blagajno devet in devetdeset dinarjev. A tudi ta igračka je šele od danes ali včeraj. Pač pa so mestni otroci že od nekdaj zibali svoje telesce na gugajočih se lesenih konjičkih ali pa navijali peresce kakega pločevinastega avta, da je zdrčal po tleh, vse od mize do vrat. Bogati starši so kupili svojim ljubljencem, kajpak le fantičkom, lepega zmaja za igračo. Marsikdo strepeče na dnu svojega rahlega srca, če le sliši to besedo, ker se mu v domišljiji pojavi slika sedmeroglavega zmaja iz za kakega graščinskega vodnjaka, nad sto metrov globokega, do samega pekla segajočega. Vendar ta za igračo kupljeni zmaj ni bil zverinske narave, dasi je tudi ta zmaj divjal in s svojim košatim repom švigal, da je kar žvižgalo skozi ušesa. Otrok ga je imel na vrvi, ki jo je poljubno odvijal in privijal, zmaj pa se je dvigal liki škrljanček proti sinjemu nebu, včasih zasenčil zlato sonce, včasih se z oblaki bratil, včasih pa kje na visokem hrastu v vejah ostal kot kako strašilo...

Lojzek pa je bil zidar. To je glavna stvar, ki se ima razodeti strmečemu svetu v tej razpravi. Kako bi sicer smela nositi naslov: Lojzek zidar?

Naj sledi še en uvod! Ta bo res krajši od prvega.

Lojzek je iskal in vedno tudi našel primerne predmete za igranje v naravi. Pri tem iskanju so mu pomagali Tinek, Tonek in Franček. Micika, postruška, kakor se zadnjemu otroku pravi, še ni prihajala v poštev, ker je še komaj prav shodila in spregledala. Hana, da, Hana, ta pa je bila že za deklo pri hiši. Njene roke so bile že trde od dela, torej nesposobne za igračkanje. Čisto drugačne pa so bile roke Lojkove. Njegove roke so bile mehkejšje od samega žametnega plaščka, kakor se z njim ogrinjajo le v deveti deželi. Bile pa so prav zato tudi nežne, nežne skoraj bolj, ko bela čaša lilije na gredi. Kljub tem čudovitim lastnostim svojih rok je bil mali Lojzek zidar. Zidarje nič ne briga, če so jim roke od dela raskave in v barvi opeki podobne. Tudi Lojzek se ni Bog ve kaj zmenil za nevarnost, v katero so se podajale njegove roke...

Kaj pa je Lojzek zidal? Vse, vse, kar se pač navadno zida: hiše in hleve. Da se je lotil tudi zidanja cerkve, je kaj lahko razumljivo, ko pa se domača cerkev vendar ni mogla skriti njegovim očem. Vsa ponosna v svoji belini je mirno stala, stala kakor umno bitje pred umetnikom slikarjem, da jo ovekoveči.

Hvala Bogu, da je od velikonočnega beljenja domače hiše ostalo še toliko peska in apna! Tako ni bilo treba drugega ko vode. Eden izmed zidarjev je je prinesel v ročki iz bližnjega jarka, drugi je že mešal pesek z apnom, da bo za omet, Lojzek pa se je vlegel na trebuh, da je laže prišel do opeke, ki je bila natlačena v več plasti pod koruznjakom. Stavba se je pričela dvigati od tal. Naglo rasti, kakor pod izurjenimi rokami pravih zidarjev, seveda ni mogla. Tudi z navpično mero je bil križ, ko pa otroci niso zmogli vodne tehtnice niti svinčene uteži na vrvi, kakor imajo in morajo vse to imeti zidarji, to se pravi: pravi zidarji. Rokavov zavihati pa si tudi Lojzek ni pozabil, niti nobeden drudi deček. Saj bi bilo škoda srajce, da bi se za-

mazala, škoda še bolj materinih rok, ki trpe pri čiščenju perila!

Težko je bilo sestavljati in v blato polagati neenake kose opeke drugega poleg drugega, še teže pa drugega vrh drugega. Zid se je marsikdaj podrl, da se je Lojzek z ostalimi zidarčki vred kar vznejevoljil. V slabi volji, ki se je skuhalo in priklopela iz srca na dan, so zidarčki mrmrali, opeko na drobne kose razbijali, pesek v zrak metali in celo — kar ni mogoče brez sramu povedati — po zidarsko zakleli. Dobro, da jih ni nihče opazoval, nihče slišal. Tega pa, da si angelček take reči zapisuje, se mali zidarčki še niso zavedali. Zavedali se tudi še niso, da božje oko vse vidi, njegovo uho vse sliši. Nobena naša kretnja, nobena naša beseda ni brez pomena pred Bogom.

Lojzek je včasih nalašč odšel od doma, leno pregibal svoje ude, postopal po vasi, da je mogel natančneje ogledovati hiše in šteti, koliko imajo oken, koliko dimnikov, kam so obrnjene, imajo vrtec, ograjo, rože na vrtni gredi. Vse to, kar je videl, je primerjal z domačo hišo ter vedno bolj prihajal do prepričanja, da je njegov rojstni dom vsekakor najlepši. Ljubezen do lepe domačije se je v mladem srčecu tako mogočno zasedrila, da je vsa leta v tujini niso mogla zrahljati, kaj šele iztrgati iz njega.

Slika hišice očetove je Lojzku ostala vedno pred očmi. Še zdaj, ko s svojimi sobraty stavi duhovne stavbe v dušah tistih, ki so lačni in žejni pravice, mu prihaja pred oči hišica očetova, poleg nje na vrtu, tam pod koruznjakom, pa hišice, hlevčki in cerkvice, ki jih je z brati postavljaj, ko jim je cvetela vesela pomlad.

Prestrašen skopuh

Star skopuh je najbolj užival v tem, če je mogel neopaženo šteti svoj denar. Nekoč je imel smolo. Škodo okno sta ga opazovala dva poredneža: Tonček in Mihec.

Sklenila sta, da bosta skopuha prestrašila. Iz papirja sta delala hudobca.

Hudobec bo kmalu gotov. Uh, kako bo grd! Vsak človek bi se ga ustrašil, kaj šele stari skopuh.

Poredneža sta vtaknila hudobca v dimnik in ga začela spuščati dol. Skopuh je že opazil v kaminu (starinska peč), da se nekaj spušča. Najprej noge...

Starega je pograbila jeza. Kaj je to?! Tonček se je pri oknu smejal. Strašilo se je spuščalo niže in niže...

Oh, gorje! Hudobec je prišel po denar! Skopuh se je zgrabil za glavo in zbežal. Denar pa je ostal na mizi...

SMEJTE SE!

Na Dravskem polju

Posestnik: »No, zdaj ko sem hišo zavaroval, mi pa povejte, koliko bom dobil, če mi bo zgorela?«

Zastopnik: »Takole dve do tri leta prav gotovo...«

Zagovor

»Obtoženi ste, da ste soseda Rakarja udarili po glavi z lončenim loncem.«

»Oprostite, gospod sodnik, siromak sem, pa ga nisem mogel udariti s porcelanastim loncem.«

V restavraciji

Gost: »Slišite, gospod natakar, ako si drznete, da mi jutri zopet prinesete tako juho, ki sploh ni juha, bodite uverjeni, da me danes zadnjikrat vidite.«

Skopuhovo pismo

Prosenc je dobil od prijatelja pismo, ki se je na koncu glasilo:

»Oprosti, da sem ti pismo poslal brez znamke. Pismo sem že zalepil, ko sem se spomnil, da sem na znamko pozabil...«

Pred sodiščem

»Kako ste vendar mogli povoziti človeka?«

»Spal je sredi ceste.«

»Zakaj pa niste trobili?«

»Smilil se mi je, da bi ga zbudil.«

Ženske med seboj

»Strašno! Poln lonec razbeljene masti, pravite, da je vrgla možu na glavo.«

»Da, pomislite pri tej draginji, ko bi tudi lonec vrele vode bil prav tako dober...«

Najstarejši človek in njegova žena

»Jaz sem od časopisa. Torej ste vi najstarejši človek v teh krajih?«

»Ne, prijatelj! Jaz sem star devet in devetdeset let, moja žena pa je dve leti starejša od mene. Ampak tega ni treba dati v časopis, ker ona skriva svoja leta...«

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večeravne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

CENIK ZASTONJI!

NAJVEČJA DOMAČA
TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternnecki

CELJE 24

KLOBUKI, ČEVLJI, NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, ROBCI, DEŽNIKI

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezjemenno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Viničar, tri delovne moči, se sprejme s 1. novembrom. Naslov v upravi. 1400

Učenec se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Joško Bezjak, Podvinci pri Ptuj. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo fantje kmetskih staršev, kateri imajo 2—3 meščanske razrede ter veselje do trgovine. 1402

Viničarja, 3—4 delovne moči, sprejemem. Redi se lahko 2—3 govede. Vogrinec, Gočova, Sv. Trojica, Slovenske gorice. 1395

Kovaškega pomočnika, pridnega in izurjenega, sprejme takoj Matej Bregant, Orehova vas, p. Slivnica pri Mariboru. 1397

Hlapca h konjem, treznega, poštenega, sprejemem v službo. V ponudbi je navesti starost, dosedanje službe, zahtevek plače. 1398

Sprejemem viničarja s tremi delovnimi močmi in lastno kravo. A. Schicker, Rošpoh 201, Kamnica. 1404

V župnišče želi službe kuharica-gospodinja, izurjena v gospodarstvu in gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. 1406

Sprejemem službo viničarja ali majarja. Naslov v upravi. 1407

Pridna služkinja, zdrava, močna, poštena in zvesta se sprejme v stalno službo v Veliki Zimici št. 10 pri posestnici Alojziji Muršič. Plača po dogovoru. 1411

Sprejemem močnega pekarskega vajenca, ki se je že učil pekarstva. Oskrba v hiši. Križan, pekarna, Maribor, Radvanjska 5. 1410

Dam dve deklici za pastirici, stari 9 in 13 let. Levanič Franc, Graški marof 35, Maribor. 1419

V akord odda delo: čiščenje jarkov, nove jarke in ribnik. Vilkomdvor, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1415

Majer s štirimi delovnimi močmi iz okolice Maribora se sprejme. Lininger, Koroševa cesta 32. 1390

Viničarsko službo pod zelo ugodnimi pogoji dobi družina z najmanj šestimi delovnimi močmi. Lahko sta tudi dve družini, vsaka s 3 do 4 močmi. Zasluzek prvovrsten. Dela in jela vedno dovolj. Janko Žunkovič, Naraplje pri Ptujski gori. 1347

Več čevljarskih pomočnikov sprejme Gorenjak Konrad, Celje, Gosposka 28. 1375

Iščemo viničarja (3—4 delovne moči) za 1. november 1940. Ponudbe na Anončni zavod Sax, Maribor, pod »Priden«. 1368

POSESTVA:

Srednje posestvo kupi Franc Lipovič, pošta Laporje. 1401

Proda se lepo posestvo, približno pet oralov, v Gornji Reki, Hočko Pohorje. Anc Franc. 1414

Kupim hišo, tudi s hlevom, in zraven en oral zemlje. Naslov v upravi. 1418

Prodajam 12 oralov veliko posestvo pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, 10 minut od banovinske ceste, z vinogradom, sadovnjakom, gozdom in njivami, hišo in gospodarskim poslopjem, ki sta novi in zidani. Zemljišča združena okoli hiše. Lega lepa. Cena 64.000 din. Naslov v upravi lista. 1399

RAZNO:

Priporočam Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Pozor! Razna kamnoseška dela na spomenikih, kakor nasekanje novih napisov, stare pozlatiti, lakiranje železnih ograj itd. Vam napravi zelo poceni Koban Otmar, kamnosek, Rače pri Mariboru. V zalogi novi spomeniki iz marmorja. Približuje se čas Vseh svetnikov, zato pohitite z naročili! 1403

Divje kostanje kupi kakor vedno Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 5. 1409

Ne odlašajte! Pravočasno si nabavite za zimo razno manufakturo, perilo, nogavice, klobuke itd. po nizkih cenah samo v trgovini Josip Tušak pri Sv. Antonu. Velika zaloga razne železnine, kotlov in vsega, kar potrebujete za vaš dom. 1234

Se vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, obleke, predpasnike, platno, odeje, koce, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Jabolka za prešanje kupim. Franc Koželj, Bukovžlak, p. Teharje. 1374

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorcu«, Maribor, Gosposka ulica 12. 1405

OGLASI

v »Slov. gospodarju« imajo najboljši uspeh!

Če hočeš biti dobro in poceni oblečen
Kupuj edino-le v modni in konfekcijski
trgovini Jurij Kokoč
nasproti nove avtobusne postaje
Maribor, Slavni trg 24

Izjava. Podpisani Weingerl Franc, posestnik, Ročica 46, izjavljam, da nimam posebnega hišnega imena in da bom vsakogar sodno zasledoval radi razrahljanja časti, ki bi dal meni ali pa članom moje rodbine priimek čelada. 1412

KUPUJE:

hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1303

BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

PRODAJA:

Vse šolske potrebsčine

kupite najceneje in najboljše v prodajalnah
Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Centrala: Maribor

v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

»Nihče naj ne misli, da bo mogoče javni red in socialni mir proti prevratnim elementom uspešno braniti, če se nemudoma ne pristopi k pogumnemu delu!« (Pij XI.)

Nujno je ustvariti predvsem jasnost v tem, kaj hočemo!

Hočemo ustvariti nov red!

Hočemo stanovsko državo!

Hočemo, da bo tudi v naši državi javni red in socialni mir in da prevratni elementi ne pridejo do moči!

Naročite si knjigo »STANOVSKA DRŽAVA«! Cena knjigi je 12 din, za stroške pošiljke še 1 din, skupno torej 13 din. Pošljite nam po položnici to vsoto in Vam dopošljemo knjigo!

Priporoča se

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

V s a k

slovenski gospodar zavaruje
sebe, svojce in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici

Denar naložite najboljše in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-